Allah Resûlünün Sadık Dostu

HAZRETİ EBUBEKİR

İçindekiler

Kâbe'ye Adanan Bebek

Tarih 573 yılını gösteriyordu. Mekkeli kadınlardan Selma binti Sahr, heyecan içinde ve biraz da korkuyla bebeğinin doğumunu bekliyordu. "Hayrın annesi" anlamında Ümmül Hayr lâkabıyla tanınan Selma'nın, o güne kadar doğan erkek çocukları peşi peşine ölmüştü. Çok istediği hâlde, yıllardır bir erkek evlâda sahip olamamıştı. Sıkıntılıydı, ama ümidini kaybetmek istemiyordu. Sık sık, "Kim bilir belki bu sefer..." diye mırıldanıyordu.

O zamanlar koyu bir cehalete gömülmüş olan Mekke'de erkek evlât gurur, kız çocuk ise utanç kaynağıydı. Kadının hiçbir kıymetinin olmadığı o yıllarda yeni doğan kız çocukları, babaları tarafından âdeta ayak bağı gibi görülüyordu. Hatta bazıları, kız çocuk sahibi olmaktan öyle rahatsızlık duyuyorlardı ki, kızlarını diri diri kızgın kumlara bırakıp ölüme terk edebiliyorlardı.

Ümmül Hayr, bebeğinin erkek olması ve bu sefer yaşaması için sürekli Allah'a dua ediyordu. İçindeki bu istek öyle büyüktü ki, bir gün "Eğer bu çocuğum erkek olursa ve yaşarsa onu Kâbe'ye adayacağım." dedi ve bunu herkese duyurdu.

Ebu Kuhafe lâkabıyla tanınan Osman da, en az eşi Selma kadar heyecanlıydı.

Nihayet meraklı bekleyiş sona erdi ve çok geçmeden Selma, nur topu gibi bir oğul dünyaya getirdi. Ebu Kuhafe'nin sevincine diyecek yoktu. Ancak Selma ve Osman'ın içlerindeki korku, henüz silinmiş değildi. Acaba bu oğulları yaşayacak mıydı? Yoksa diğer evlâtları gibi onu da küçük yaşta toprağa mı vereceklerdi? Şimdi tek dilekleri, yeni doğan oğullarının kaderinin diğer çocuklarına benzememesiydi. Daha doğum yapalı üç gün olmuştu ki, Ümmül Hayr bebeğini alıp hemen Kâbe'ye koştu. Onun telâşını görenler:

– Nereye böyle ey Ümmül Hayr, diye sordular.

– Beyt'i ziyarete gidiyorum, diye cevap verdi Ümmül Hayr.

Oradakilerin:

– Ama sen dinlenmelisin. Daha üç gün önce doğum yaptın, demeleri üzerine Ümmül Hayr, bir iki nefes aldı ve kucağındaki yavruyu göstererek onlara şöyle dedi:

– Ben, bu çocuk yaşarsa dinleneceğim. Doğurduğum çocukların hiçbirinden, "Anacığım!" sözünü duyamamış olmak beni kahrediyor!

Yorgun ve tedirgin bir hâlde, alnından süzülen terleri silerken gözleriyle toprağı işaret ederek:

– Her birini bu kara toprağa verdim, dedi.

Daha sonra Kâbe'ye doğru yürümeye devam etti. Kâbe'ye varınca oğluna sarılıp yalvarır bir edayla:

– Ey Kâbe'nin sahibi olan Rabbim! Sen'den bu çocuğumu bana bağışlamanı ve onun uzun ömürlü olmasını diliyorum, dedi.

Ümmül Hayr duasını bitirmişti ki, o an nereden geldiği belli olmayan bir ses işitildi. Ses şöyle diyordu:

– Ey Allah'ın kulu kadın! Kucağındaki çocuk kurtulacak. Allah Resûlünün dostu olacak.

Bunları duyan Ümmül Hayr, heyecanla karışık bir sevinçle ne yapacağını şaşırmıştı. Hemen secdeye kapanıp Rabbine şükretti. Allah'a verdiği sözü unutmayan Ümmül Hayr, biricik oğlunun adını, Kâbe'ye adanmış anlamında Abdulkâbe koydu. Bu isme, baba Ebu Kuhafe'nin de itirazı olmamıştı. Çünkü Kâbe, Allah'ı hatırlatıyor ve Allah denilince de akla Kâbe geliyordu. Bu sebeple Ebu Kuhafe, Abdülkâbe diye seslendiği oğluna bazen de Abdullah diyordu.

Mekke'de Abdullah bin Osman diye tanınan bu çocuğa, bir de Atik lâkabı takıldı. Çünkü Atik kelimesinin bir anlamı da, öncekilerin yürüdüğü yolun dışında kalarak ölümden kurtulandı. Mekke'de herkes bu lâkabı, Abdullah'a çok yakıştırıyordu. Çünkü Atik, aynı zamanda

güzel demekti. Ve Abdullah'ın yüzü, bakanları hayran bırakacak kadar parlak ve aydınlıktı. Atik lâkaplı Abdullah, daha sonradan Ebubekir unvanını aldı. Ve Hazreti Ebubekir, Bekir isimli bir oğlu olmamasına rağmen "Bekir'in babası" anlamındaki bu unvanıyla tanındı.

Cahiliyede Temiz Bir Genç

Hazreti Ebubekir, henüz küçük bir çocukken babası Ebu Kuhafe, onu puthaneye götürmüştü. Putları işaret ederek:

– Bunlar senin ilâhlarındır, bunlara secde et, dedi ve onu orada bırakıp gitti.

Hazreti Ebubekir, sessiz ve düşünceli bir şekilde yavaşça putlardan birinin yanına yaklaştı ve puta:

– Ben açım bana yemek ver, dedi.

Puttan hiç ses gelmiyordu.

Sonra:

– Bana su verebilir misin? Elbisem yok, beni giydirsene, dedi.

Puttan yine cevap gelmeyince eline bir taş alıp:

– Bu taşı senin üzerine atıyorum, ilâh isen bana engel ol! Haydi, kendini koru bakalım, dedi.

Ve hırsla taşı puta attı. Tam bu sırada babası Ebu Kuhafe, puthaneye giriyordu. Oğlunu, putu taşlarken görünce şaşkınlık ve öfkeyle:

– Oğlum! Neden böyle yaptın, dedi ve onu alıp hemen eve götürdü.

Daha küçük bir çocukken putların acizliğini fark eden Hazreti Ebubekir'in, gençlik döneminde de hiçbir çirkin ve yanlış hareketi görülmemişti. Vaktinin çoğunu babasının koyunlarını gütmekle geçiriyor, Mekke'nin suyu ve yeşilliği olmayan kurak vadilerinde sürüsünü dolaştırmakla meşgul oluyordu. Ancak Mekke, ne tarımla uğraşmaya ne de hayvancılık yapmaya elverişli bir yerdi.

O yıllarda Mekke şehri, ticaretle ün kazanmıştı. Özellikle Mekke'nin en büyük kabilesi Kureyş, Yemen ve Şam taraflarına kervanlar gönderiyor ve sürekli ticaret yapıyordu. Bu sebeple, Kureyş gençleri erken yaşlarda hemen ticarete atılıyorlardı. Hazreti Ebubekir de Mekkeli yaşıtları gibi, çok genç yaşlarda ticaretle uğraşmaya başladı. Ağırlıklı olarak kumaş ve elbise ticareti yapıyordu. En ufak bir hileye bile tenezzül etmeyen, her türlü yanlış hareketten kaçınan, çok dürüst bir tüccardı. O dönemde içki içmek ve putlara tapmak çok yaygın bir âdet olduğu hâlde o; asla içki içmiyor, putlara tapmıyor ve her türlü yanlış inançtan uzak duruyordu.

Katıldığı kervanlar dinlenmek için mola verdiğinde, çoğu zaman içki sofraları kuruluyor ve kafiledekiler, mü-

zik eşliğinde eğleniyorlardı. Bu eğlence ortamlarına Hazreti Ebubekir'i de çağırıyorlar, o ise hep:

– Ben içki içmem. Biraz dolaşmak istiyorum, diyerek yanlarından ayrılıyor ve bu manzarayı uzaktan nefretle seyrediyordu.

Hele de, ta Mekke'den beri develerin sırtında taşınan putların yere indirilmesini ve insanların onlara tapınmasını görünce Ebubekir'in içini bir burukluk kaplıyordu. Sahte ilâhlara karşı duyduğu nefretle, onların karşısında iki büklüm olan insanlara karşı olan acıma hissi birbirine karışıyordu. Çevresindekiler kendisine:

– Sen neden bu ilâhlara tapmıyorsun ey Ebubekir, diye sorduklarında onlara:

– İçimden gelmiyor, diyordu.

Cahiliye döneminde bile tertemiz kalmayı başarmış olan Hazreti Ebubekir, aynı zamanda çok iyiliksever ve cömert bir kişiydi. Her fırsatta fakirlere yardım ediyor, muhtaçları gözetiyordu. Daha, çok genç yaşlarında, insanlar arasında iffetiyle ve güzel ahlâkı ile tanınıp sevilen ve saygı gösterilen biri olmuştu. Onu tanıyan herkesin, ona olan güveni sonsuzdu.

Arkadaşlık kurduğu insanlar da, kendisi gibi dürüst ve ahlâklı kişilerdi. En yakın dostu ise Mekke'nin en güvenilir insanıydı. Öyle ki Mekkeliler, O'na, çoğu zaman Emin ya da Muhammedü'l-Emin diyorlardı. Hazreti Ebubekir, kendisinden yaklaşık iki yaş büyük olan Efendiler Efendi-

sine hem çok saygı duyuyor hem de O'nu çok seviyor ve her zaman kendine örnek alıyordu. Ahlâk ve karakter yönüyle birbirlerine benzedikleri için çok yakın dost olmuşlardı. Beraber büyümüş olan bu iki arkadaşı Mekkeliler, birlikte görmeye artık alışmışlardı. Hazreti Ebubekir, Efendiler Efendisiyle birlikte olduğu zamanlarda çok mutlu ve huzurlu oluyordu. Ticaret için Mekke'den ayrıldığı günlerde, herkesten çok O'nu özlüyor ve Mekke'ye döndüğünde de herkesten önce O'nun ziyaretine gidiyordu.

Yol Gösteren Rüya

O dönem karanlık bir çağ yaşayan Mekke'de, cehaletin kirine bulaşmayan insanlar, neredeyse parmakla sayılacak kadar azdı. Kuss bin Saide, Varaka bin Nevfel, Zeyd bin Amr gibi dindarlığıyla öne çıkan bazı kimseler, hep iyilik ve faziletten bahsediyorlardı. Etraflarında olup bitenlerden rahatsızlık duyuyorlar ve açıktan küfür ve cehaletin karşısında duruyorlardı. Eskiden beri, putlara tapmayı yanlış görüyor ve gerçek dini arıyorlardı. Kutsal kitapları çok iyi bilen bu kişilerin arayışları, onları gelecek son peygamberle ilgili bilgilere ulaştırmıştı. Bu yüzden hep gelecek bir nebiden bahsediyor, şiirleriyle O'nu seslendiriyor, buldukları kalabalığa O'nu müjdeliyorlardı.

Cahiliyenin tertemiz gençlerinden olan Hazreti Ebubekir de, bu faziletli kimselerin anlattıklarına karşı büyük bir ilgi duyuyordu. Sık sık yanlarına gidiyor, sohbetlerine katılıyor, onlardan insanlığın içinde çırpındığı karanlığı aydınlatacak olan nebinin müjdesini dinliyordu. Bu müjdeler, gece gündüz hep aklındaydı.

On sekiz yaşlarındayken, ticaret için Şam'da bulunduğu bir günün gecesinde, çok ilginç bir rüya gördü. Rüyasında dolunay gökten inip Kâbe'ye gelmiş ve sonra parça parça olmuştu. Bu parçalardan her biri, Mekke'deki her bir evin üzerine düşmüş, sonra bu ay parçaları bir araya gelerek gökyüzüne yükselmişti. Ay, tekrar dolunay hâlini aldıktan sonra gelip Hazreti Ebubekir'in evine girmişti.

Hazreti Ebubekir, heyecanla uyandı uykusundan. Nefes nefese kalmıştı. Sürekli rüyasını düşünüyor, bir türlü bu rüyanın tesirinden kurtulamıyordu. Sabah olunca, hemen salih bir rahip buldu ve tabir etmesi için rüyasını anlattı. Rahip önce:

– Sen nerelisin, diye sordu.

Hazreti Ebubekir:

– Kureyş'tenim, deyince rahip gülümsedi ve:

– Şüphesiz O'nun günleri geldi, dedi.

Hazreti Ebubekir şaşırmış, rahibin ne demek istediğini ilk önce anlamamıştı. Sonra birden heyecanla:

– Yoksa bekleyip durduğumuz nebi mi, diye soruverdi.

Rahip, yavaşça başını salladı ve şöyle dedi:

– Evet. O gelecek. Sen de O'na iman edecek ve insanlar arasında O'na en çok yardım eden olacaksın.

Zihninde birbirini kovalayan düşüncelerle rahibin yanından ayrıldı Hazreti Ebubekir. İşlerini tamamlayıp da Şam'dan Mekke'ye dönerken, Busra'da konaklamaya karar verdi. Rüyasını, bir de oradaki manastırın rahibi Bahira'ya

yorumlatacaktı. Busra'ya varınca, doğruca Bahira'nın yanına gidip rüyasını anlattı. Rüyayı anlatırken gördüklerini tekrar yaşamış gibi heyecanlanmıştı. Bahira'nın durumu da Ebubekir'inkinden çok farklı değildi. Hayretle:

– Sen nerelisin, diye sordu Hazreti Ebubekir'e.

O da:

– Mekkeliyim, dedi.

Rahibin heyecanı daha da artmıştı:

– Peki, kimlerdensin, diye sorunca Ebubekir:

– Kureyş'tenim, dedi.

Bahira'nın tabiri de Şam'daki rahibinkinden farklı değildi. Kendinden emin bir ses tonuyla şöyle dedi:

– Çok geçmeden, senin kavmin arasından bir peygamber gelecek. O'nun hidayet nuru, her yere yayılacak. Sen de, O hayatta iken O'nun veziri; vefatından sonra da halifesi olacaksın.

Hazreti Ebubekir, bu cevaba çok hayret etmiş, ne yapacağını şaşırmıştı. Rahip Bahira sözlerine şöyle devam etti:

– Şimdi sen hemen memleketine dön! O'na vahiy gelmeye başladığında, git herkesten önce O'na iman et!

Bahira'nın yanından ayrılan Hazreti Ebubekir, yoluna devam edip Mekke'ye döndü. Rüyasını da, dinlediği tabirleri de hiç kimseye anlatmadı. Apaçık bir işaret olan hakkındaki bu müjdeyi, zamanı gelene kadar içinde saklı tuttu.

İtibarlı Bir Tüccar

Temiz yüzlü, yakışıklı ve vakarlı bir genç olan Ebubekir, evlenme çağına gelince Abduluzzâ bin Abdiesad'ın kızı Katîle ile hayatını birleştirdi. Hazreti Ebubekir ile Katîle'nin, Abdullah ve Esma isimli iki çocuğu oldu. Yıllar ilerledikçe ticarî hayattaki başarısıyla dikkat çeken Hazreti Ebubekir, Mekke'nin sayılı tüccarlarından biri olmuştu. İstikrarlı hayatı ve güzel ahlâkı ile ciddi bir itibar elde etmiş, Mekke'nin ileri gelenleri arasına girmişti.

O günlerde, Mekke'den Şam taraflarına gidecek olan bir ticaret kervanının hazırlıkları yapılıyordu. Kervanın sahibi, Mekke'nin en zengin kadınlarından olan Hatice'ydi. Kervanın başında ise Hazreti Hatice adına Muhammedü'l-Emin bulunuyordu. Hazreti Hatice, ayrıca Efendiler Efendisinin yanına hizmetçilerinin en beceriklisi olan Meysere'yi vermişti. Şam'a gidecek olan bu kafileninin içinde Hazreti Ebubekir de vardı. Hazreti Ebubekir, bu yolculukta en sevgili arkadaşı Muhammedü'l-Emin ile birlikte olacağı için çok mutluydu.

Nihayet kervan, hareket etti ve üç ay sürecek yolculuk başladı. Şam'a yakın bir yer olan Busra'ya vardıklarında, herkes getirdiği malları satıp yeni yükler almak için pazarlıklara başladı. Busra'daki işler bitince kervan, dönüş için tekrar yola koyuldu. Herkes iyice yorulunca, bir yerde mola verdiler. Bir taraftan yapılan alışverişin hesabıyla meşgul olurken, diğer yandan da dinlenmeye çalışıyorlardı. Bu sırada, Peygamber Efendimiz de çok yaşlı bir zeytin ağacının altında oturmuş, gölgeleniyordu. Ağaç, meşhur rahip Nastûra'nın manastırının çok yakınındaydı. Tam o sırada manastırın penceresinden kervanı izleyen Nastûra'nın dikkati, bir anda Efendiler Efendisinde odaklandı. Nastûra manastırdan hızla çıktı ve kervana doğru koşmaya başladı. Kervandakilerden eskiden beri tanıdığı Meysere'nin yanına geldi ve:

– Şu ağacın altında oturup gölgelenen kimdir, diye sordu.

Meysere:

– O, Muhammed bin Abdullah. Harem ehlinden bir genç, deyince Nastûra:

– Vallahi, bu ağacın altında bugüne kadar nebiden başka kimse konaklamamıştır, dedi.

Sonra da Meysere'ye, O'nun belli başlı özelliklerini sordu. Aradıklarını tarif eden cevaplar alınca da kendinden emin bir şekilde:

– Hiç şüphe yok ki O, bu ümmetin beklediği peygam-

berdir. Hem de peygamberlerin en sonuncusudur, deyiverdi.

Rahip Nastûra, oradan bir türlü ayrılamıyor, O'nunla ilgili daha fazla bilgi almak istiyordu. Meysere'ye, ağacın altında dinlenen Muhammedü'l-Emin ile ilgili pek çok soru sordu. Aldığı cevaplar karşısında Nastûra'nın göz bebekleri büyümüş, heyecanı artmıştı. Kendinden emin bir şekilde şunları söyledi:

– Vallahi de bu, bizim bekleyip durduğumuz nebidir. Ne olur O'na, iyi göz kulak ol!

Nastûra'nın verdiği müjdeyi, o sırada Meysere'nin yanında bulunan Hazreti Ebubekir de duymuş ve en sevgili dostu Muhammedü'l-Emin'in, ümmetin beklediği son peygamber olduğunu gözyaşları içinde dinlemişti. Hiç şaşırmamıştı Ebubekir duyduklarına. O zamana kadar son peygambere dair öğrendiği her şey, hep aynı adresi gösteriyordu. Demek ki insanlığı pençesine alan karanlığı, O'nun nurlu çehresi aydınlatacaktı.

Bir süre sonra kervan toparlandı ve tekrar Mekke'ye doğru yola koyuldular. Hazreti Ebubekir, zihninde birbirini kovalayan düşüncelerle çok sevdiği dostunu seyrederken Nebiler Nebisinin üzerinde iki bulut beliriverdi. Üstelik bu bulutlar, Efendimizin üzerinde kervanla birlikte ilerliyordu. O durunca duran, O gidince O'nu takip eden bu iki bulutu görünce Hazreti Ebubekir, bir kere daha dostuna hayranlıkla bakakaldı. Nebiler Nebisi ise, hiçbir şey yokmuşçasına yoluna devam etmekteydi. Yolculuk boyunca ne bir haksızlık ne de bir huzursuzluk yaşanmıştı. Götür-

dükleri malları, Busra'da en iyi şekilde değerlendirmişlerdi. Getirdikleri mallar da Mekke'de çok iyi fiyatlarla satıldı. Kervanın sahibi Hazreti Hatice de, bu kârlı ticaretten çok memnun kalmıştı.

Bu yolculuktan çok kısa bir süre sonra Mekke'de, Efendiler Efendisi ile Hazreti Hatice'nin düğün haberi duyuldu. Mekke'nin emini Muhammedü'l-Emin ile cahiliyenin tahiresi Hatice'yi herkes birbirine çok yakıştırmıştı. Gelecek son peygamberle ilgili müjdelerin takipçilerinden biri olan Hazreti Hatice, bu evlilikten dolayı çok bahtiyardı. Zaten, Şam'a giden kervanını Efendiler Efendisine teslim etmesinin sebebi de, O'nu daha yakından tanımak istemesiydi. Hizmetçisi Meysere'nin Efendimizle ilgili, yolculuk boyunca şahit olup da anlattığı şeylerden çok etkilenmişti. Yıllardır beklenen son nebinin Muhammedü'l-Emin olduğuna bütün kalbiyle inanmıştı. O'na daha yakın olabilmek için de, tek çare olarak evliliği düşünmüştü. Aile büyüklerinin da uygun görmesiyle nikâhları kıyıldı. Düğünden birkaç gün sonra da, Hazreti Hatice'nin yeğeni Hakim bin Hizam'dan alınan evlerine taşındılar.

Bu değişikliğe en çok sevinenlerden biri de, o mahallede oturan Hazreti Ebubekir oldu. En sevgili dostuyla aynı mahalleyi paylaşma ve O'na daha yakın olma imkânı bulmuştu. Zaten her geçen gün O'na biraz daha yakınlık duyuyordu. Özellikle rahip Nastûra'nın söylediklerinden sonra, bütün dikkati Nebiler Nebisinin üzerinde toplanmıştı.

Emin Dost

Yıllar ilerlemiş ve Hazreti Ebubekir otuz üç yaşına gelmişti. O dönem, Mekkelilerin en önemli gündemi Kâbe'nin tamiriydi. Yağmur ve seller sebebiyle Kâbe'nin duvarları iyice yıpranmış, son zamanlarda da bir yangınla birlikte Kâbe'nin örtüsü zarar görmüştü. Bunun üzerine içlerinde Hazreti Ebubekir'in de bulunduğu Mekke ileri gelenleri toplanıp, Kâbe'yi İbrahim Aleyhisselâmın yaptığı temele kadar yıkıp yeniden inşa etmeye karar verdiler. Her kabileye bir bölüm verilerek duvarlar örüldü. Sıra, cennetten gönderilen kutsal taş Hacerü'l-Esved'i yerine koymaya gelmişti. Fakat her kabile, bu şerefe nail olmak istediğinden büyük anlaşmazlıklar çıktı. Dört, beş gün süren anlaşmazlıklar sebebiyle neredeyse kan dökülecekti. Bu sırada, aralarındaki en yaşlı zatlardan biri:

– Ey Kureyş topluluğu! Anlaşamadığınız iş hakkında hüküm vermek üzere, şu kapıdan ilk girecek zatı aranızda hakem yapın, dedi ve Kâbe'ye açılan Beni Şeybe kapısını işaret etti.

Orada bulunanların hepsi bu fikri uygun bularak, işini bırakıp Beni Şeybe kapısından ilk girecek kişiyi beklemeye başladı. Bekleyenler arasında Hazreti Ebubekir de vardı. Bir süre sonra, duyulan ayak seslerinden birinin geldiğini anladılar. Herkes pür dikkat kesilmişti. Gelenin, dürüstlüğünü ve üstün ahlâkını her zaman takdir ettikleri Muhammedü'l-Emin olduğunu ilk gören sevinçle haykırdı:

– İşte, el-Emin geliyor! Muhammedü'l-Emin geliyor!

Orada bulunanların hepsi gönül rahatlığıyla:

– O'nun kararına razıyız, dediler.

Durum, Efendimize anlatılınca:

– Bana bir örtü getiriniz, dedi.

Sonra da, Hacerü'l-Esved'i getirilen örtünün içine koydu ve her kabileden bir temsilci çağırıp onlara:

– Kabileniz adına örtüden tutun! Sonra da hep birlikte onu yukarı kaldırın, dedi.

Taş, taşınıp konulacağı yere kadar kaldırılınca da Hacerü'l-Esved'i kucaklayıp kendi eliyle yerine yerleştirdi. Bu adil çözüm herkesi memnun etmişti. Olan bitene en çok sevinen de gelişmeleri sessizce takip eden Hazreti Ebubekir olmuştu. Cennetten gelen kutsal taşı yerine koymanın, son peygamber olduğu müjdelenen dostuna nasip oluşunu hislenerek izledi.

Müjdeli Yolculuk

Mekke, her geçen gün cehalet batağına biraz daha gömülüyordu. İçinde Allah'ın evinin bulunduğu kutsal belde, âdeta bir kasvet merkezi hâline gelmişti. İnsanların, cansız ilâhların peşinde ömür tüketmesi ve ahlâksızlığın son haddine ulaşması, dindar insanları çok rahatsız eder olmuştu. Sık sık Hazreti Hatice'nin amcasının oğlu Varaka bin Nevfel'in sohbetlerine konuk olan Hazreti Ebubekir, en çok da Efendiler Efendisinin yanında huzur buluyordu.

Sıkıntılı olduğu günlerden birinde, Efendimizin yanına gitmek üzere evden çıktı ve gidip O'nun kapısını çaldı. Kapıyı açan Hazreti Hatice idi. Dostunu görmek isteyen Hazreti Ebubekir'e, Efendiler Efendisinin azığını alarak Hira mağarasına gittiğini söyledi. Demek ki; O da Mekke'nin kasvetli ortamından sıkılmış, çareyi uzaklarda, yalnız kalmakta bulmuştu. Hazreti Ebubekir'in, dostunun mağaradan dönüşünü beklemekten başka çaresi yoktu. Zihninde

binbir düşünceyle evine döndü.

Bu sırada, bir süredir Yemen taraflarına gitmek üzere hazırlanan kervanın işleri artık tamamlanmıştı. Kafile içinde bulunan Hazreti Ebubekir, mallarıyla birlikte Yemen'e doğru yola çıktı. Oraya varınca Ezd kabilesinden yaşlı bir zata misafir oldu. İhtiyar, Hazreti Ebubekir'i görünce ona dikkatle baktı ve:

– Sanırım sen Harem halkındansın, dedi.

Hazreti Ebubekir:

– Evet, Harem halkındanım, deyince o zat heyecanlandı ve:

– Umarım Kureyşlisindir, dedi.

Hazreti Ebubekir:

– Evet, Kureyşliyim, deyince ihtiyarla aralarında uzun bir sohbet başladı.

Tevrat ve İncil'i çok iyi bilen yaşlı âlim, önce ona gelecek son nebinin Kureyş'ten olacağını müjdeledi. Sonra da Hazreti Ebubekir'e, son peygambere en çok yardım edecek zatlardan biri olacağını söyledi. Derken Hazreti Ebubekir, işlerini bitirdi ve Yemen'den ayrılıp Mekke'ye döndü. Zihni, sürekli ihtiyarın söyledikleriyle meşguldü. Duyduklarını bir an önce Varaka bin Nevfel ile paylaşmak istiyor, yolun bir an önce bitmesini diliyordu.

Beklenen Nebi

Bu sırada, Hira'da inzivaya çekilmiş olan Nebiler Nebisine vahiy gelmiş, Yüce Mevla en sevgili kuluna, resûllük vazifesini bildirmişti. Yıllardır yolu gözlenen Son Nebi, bu haberle Mekke'ye dönmüştü. Muhammedü'l-Emin, artık vahiy meleği Cebrail Aleyhisselâm vasıtasıyla Allah'ın emirlerini insanlığa ulaştırmakla görevliydi. Ancak bu gelişmeler, Mekke ileri gelenlerinden bazılarının hiç de hoşuna gitmemişti. Yıllardır taş ve tahta parçalarını ilâh sayıp Allah'a ortak koşan müşrikler, Efendimize inanmak istemediler.

Mekke, bu yeni haberle çalkalanıp dururken Hazreti Ebubekir'in şehre ulaşmasına artık saatler kalmıştı. Mekke'ye yaklaştığında, gözü ileride bekleşen bir gruba takıldı. Biraz daha yaklaşıp dikkatle baktığında bunların Kureyş'in ileri gelenlerinden bazıları olduğunu gördü. Böyle hepsinin bir araya gelip bekleşmesi hiç de hayra alâmet değildi. Hazreti Ebubekir, telaşla yanlarına yaklaşıp sordu:

– Ben yokken buralarda neler oldu? Yeni bir şey var mı?

Onlar da, zaten olanları anlatmak için fırsat kolluyorlardı. Hiç vakit kaybetmeden Hazreti Ebubekir'e şöyle dediler:

– Hem de ne olay ya Ebubekir! Ebu Talib'in yetimi, peygamber olduğunu iddia ediyor! Sen olmasaydın hiç beklemez, O'nun işini bitirirdik. Ama artık sen geldin ya, bu işi hâlledersin.

Ebubekir'in de kendileri gibi düşüneceğini zannediyor, aynı şeyleri tekrar tekrar anlatıyorlardı. Hazreti Ebubekir ise artık onları dinlemiyordu. Zihninde çok gerilere gitmişti. Yirmi yıl önce Şam'da gördüğü rüyayı ve rahip Bahira'nın rüyasına yaptığı yorumu geçirdi aklından bir bir. Rahip, gelecek son nebinin zamanının çok yaklaştığını anlatmış ve Ebubekir'in, O'na hayatı boyunca yardımcı olacak en bahtiyar insan olacağını söylemişti. Sonra, yıllardır dillerde dolanan müjdeleri düşündü Hazreti Ebubekir. Kâbe'nin avlusunda dinlediği Zeyd bin Amr'ın beklenen nebi ile ilgili sözlerini, Kuss bin Saide'nin panayırlardaki nasihatlerini hatırladı. Birkaç gün önce, Yemen'deki ihtiyar da aynı şeyleri söylememiş miydi? Yıllardır söylenenler ve yaşananlar, hep aynı noktada buluşuyordu. Şüphesiz, beklenen an gelmişti. Demek ki artık Muhammedü'l-Emin'e vazifesi tebliğ edilmiş, Ebubekir'in rüyası gerçek olmuştu.

Hazreti Ebubekir, düşündüklerini belli etmeden Mekke ileri gelenlerini tatlılıkla yanından gönderdi. Sonra da, hiç vakit kaybetmeden doğruca Hazreti Hatice'nin evine yöneldi. Efendiler Efendisine gidiyordu. Yolda hızlı ve ka-

rarlı adımlarla ilerlerken, karşıdan O'nun geldiğini gördü. Heyecanlanmıştı. Meğer her ikisi de diğerinin yanına gitmek için yola çıkmıştı. Hazreti Ebubekir sordu:

– Ya Muhammed! Sen geleneklerimizi bırakıp atalarımızın dininden vaz mı geçtin?

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) hiç beklemeden:

– Ben, Allah'ın resûlüyüm ya Ebubekir! Allah, beni insanlara nebi olarak gönderdi. Seni tek olan Allah'a iman etmeye davet ediyorum. Biz, O'ndan başkasına kul olamayız. Gel, sen de Allah'a iman et, dedi.

Hazreti Ebubekir'in gözleri parlamıştı:

– Buna delilin nedir, diye sordu.

Allah Resûlü:

– Yıllar önce Şam'da gördüğün ve rahip Bahira'ya yorumlattığın rüya, dedi.

Hazreti Ebubekir tereddütsüz ellerini uzatarak:

– Uzat ellerini, sana biat edeceğim, dedi.

Efendimiz, elini Hazreti Ebubekir'e uzatınca sadık dost, elini Allah Resûlünün elinin üzerine koyarak gözyaşları arasında:

– Ben, şehadet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur ve sen de şüphesiz O'nun resûlüsün, dedi ve Müslüman oldu.

Böylece Allah Resûlünün sadık dostu, ilk inananlardan olmakla şereflendi. Ondan önce Efendimizin mübarek eşi Hazreti Hatice, amcasının oğlu Ali ve evlâtlığı Zeyd bin Harise, İslâma girmişti.

İmana Davet

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem), Hazreti Ebubekir'in Müslüman olmasından dolayı çok sevinmişti. Bu haber, Mekke'de yayıldıktan sonra büyük bir hayal kırıklığı yaşayan müşrikler ise, bu durumdan hiç hoşlanmadılar. Hazreti Ebubekir, hak dine girmesinin ardından hiç çekinmeden dinini açıkladı ve halkı, Yüce Allah'a ve Resûlüne imana davet etmeye başladı. Hazreti Ebubekir'in Müslüman olması, iman etmeyi düşünen pek çok insan için büyük bir cesaret kaynağı olmuştu. Çünkü o, kavmi tarafından sevilen, sayılan, yumuşak huylu biriydi. Kureyşliler arasında asil bir soya sahipti. Güzel ahlâklı, iyiliksever ve zengin bir tüccardı. Bunların yanında çok bilgili ve kültürlü, ticaretten anlayan, hoş sohbet bir kimseydi. Bu sebeple kavminden birçok kişi, dertlerine çözüm getirmek için onun yanına gelirdi.

Hazreti Ebubekir, yaşadığı güzellikleri etrafındaki dostlarıyla da paylaşıp onların da imanla şereflenmesi adına çok

gayret gösteriyordu. Onlara önce hak din İslâmın güzelliklerini anlatıyor, İslâma karşı yumuşadıklarını görünce de onları Peygamberimizin yanına götürüyordu. Efendimiz de onlara İslâmiyeti anlatıp Kur'ân okuyordu. Zübeyr bin Avvam, Osman bin Affan, Talha bin Ubeydullah, Sa'd bin Ebi Vakkas ve Abdurrahman bin Avf gibi değerli zatlar, Hazreti Ebubekir'in vasıtasıyla bu şekilde Müslüman oldular.

Mazlumların Yanında

Artık, İslâma gizli davet dönemi başlamıştı. Hak dine davet, henüz şahsi gayretlerle gerçekleşiyor ve İslâmı seçenlerin sayısı birer ikişer artıyordu. Yıllardır putları Allah'a ortak koşan müşrikler, bu gelişmelerden hiç hoşlanmamışlardı. Allah'ın birliğini ve Efendimizin peygamberliğini kabul etmek istemiyorlardı. Bu dönem üç yıl sürdü. Daha sonra, Efendimiz, Cebrail Aleyhisselâmın getirdiği vahiyler doğrultusunda, önce yakın akrabalarını İslâma çağırdı. Sonra da Safa Tepe'sine çıkarak, bütün insanları tek olan Allah'a imana davet etti. Bu davetin ardından Kureyşliler, ilk zamanlar genellikle yeni gelen din ile ilgili alaycı tavırlar sergilediler. Fakat, sonradan içlerinden bazıları açıkça düşmanlık göstermeye başladı. İnsanı bütün çirkin işlerden uzaklaşmaya davet eden hak dinle birlikte, nefislerine uyarak yaptıkları her kötülüğe son verileceğini fark eden müşrikler, Allah Resûlüne iyice düşman kesildiler.

Kureyşli müşrikler, yaptıkları baskılara rağmen İslâmın yayılmasını engelleme adına istedikleri neticeyi alamayınca zulümlerini daha da artırdılar. Önce alay etme şeklinde gösterdikleri düşmanlıkları, zamanla hakaret ve işkenceye dönüştü. Müşrikler, Mekke'de sözü geçen kabilelerden olan Müslümanlara fazla zarar veremiyorlardı, fakat fakir ve kimsesiz müminlere göz açtırmıyorlardı. Onları dinlerinden döndürmek ve daha fazla insanın iman etmesini önlemek için, akıllarına gelen her türlü eziyet ve işkenceyi uyguluyorlardı.

Müminlere eziyet ve işkence edenlerin başında Ebu Cehil, Ebu Leheb, As, Ümeyye, Velid ve Nadr gibi ileri gelen Mekke müşrikleri bulunuyordu. Müminleri; aç ve susuz bırakmaktan, hapsetmekten, bayıltıncaya kadar dövmekten, kızgın güneşin altında üzerlerine kayalar koyarak bekletmekten hiç çekinmiyorlardı.

Mazlumları koruyan kişilerin başında ise Hazreti Ebubekir geliyordu. Başta Bilâl olmak üzere işkence gören erkek ve kadın köle Müslümanların yedisini, aşırı miktarda para ödemek suretiyle satın alarak hürriyetine kavuşturmuştu.

İslâmiyeti ilk kabul edenlerden biri olan Habeşli zenci köle Hazreti Bilâl, müşriklerden Ümeyye bin Halef'in kölesiydi. Hazreti Ebubekir'in vesilesiyle Müslüman olmuştu. Ümeyye bin Halef, Hazreti Bilâl'in Müslüman olduğunu öğrenince sinirinden çıldıracak gibi oldu. Ona, kendine sormadan dinini değiştirmesinin cezasını vermeliydi. Ne yapacağını, ona nasıl ceza vereceğini ve dünyayı ona nasıl zindan edeceğini düşünüyordu. Aklına çok ürpertici

bir işkence şekli geldi. Hazreti Bilâl'i aldı ve çöle götürdü. Güneş tam tepedeydi. Mekke'de, günün en sıcak saatleri yaşanıyordu. Kumlar, köz gibi üzerine basan insanın ayaklarını yakıyordu. Durum böyleyken, insanlığını kaybetmiş Ümeyye bin Halef, Hazreti Bilâl'i kızgın kumların üzerine yatırdı. Bilâl'in ellerini, ayaklarını bağladı. Bu da yetmezmiş gibi, güneşin altında sıcaktan çatlamış olan büyük bir kaya parçasını zorla taşıyarak, Hazreti Bilâl'in yanına getirdi. Sonra da o kaya parçasını Hazreti Bilâl'in tam göğsünün üzerine koydu. Giderken de ona şöyle seslendi:

– Ölünceye ya da Muhammed'i inkâr edip Lât ve Uzzâ'ya ibadet edinceye kadar böyle kalacaksın!

Göğsünün üzerindeki ağırlık ve aşırı sıcak, Hazreti Bilâl'i zerre kadar etkilemiyordu. Belki bedeni acı çekiyordu, ama kalbi ve ruhu huzurluydu. Bu yüzden de ağzından sadece acıyla:

– Allah bir! Allah bir, kelimeleri dökülüyordu.

Bu durum, Hazreti Ebubekir oradan geçinceye kadar devam etti. Hazreti Ebubekir, Bilâl'i o hâlde görünce hem çok üzülmüş hem de çok kızmıştı. Hemen Ümeyye'ye gitti ve şöyle dedi:

– Bu fakirin hakkında Allah'tan korkmuyor musun? Ne zamana kadar ona azap edeceksin?

Ümeyye:

– Onu yoldan çıkaran sensin. Öyleyse azaptan da sen kurtar, deyince Hazreti Ebubekir:

– Benim siyah bir kölem var, bundan daha güçlü ve aynı zamanda senin dinindendir. Onu sana vereyim, sen de Bilâl'i bana ver, dedi.

Ümeyye:

– Ben kabul ettim, deyince Hazreti Ebubekir:

– Öyleyse o köleyi sana verdim, dedi.

Hazreti Ebubekir, köleyi ona vererek Bilâl'i geri aldı ve azat etti. Başka köleleri de satın almak istemiş, ama sahipleri yüksek bir fiyat karşılığında bile onları satmayı reddetmişlerdi. Onlara işkence etmeye devam edip akıllarınca eğlenmişlerdi.

Peygamber Sevgisi

Hazreti Ebubekir, İslâmiyetten önce eşi Katîle'den ayrılmış, Müslüman olduktan sonra da Ümmü Ruman isimli bir hanımla evlenmişti. Ümmü Ruman, Hazreti Ebubekir ile evlenmeden önce iman etmiş bir hanımdı. Bu evlilikten, Abdurrahman ve Aişe isimlerini verdikleri iki çocukları oldu. Hazreti Ebubekir Müslüman olunca, Abdurrahman dışındaki bütün çocukları da Müslüman oldular. Daha sonra Abdurrahman da iman etti. Hepsi de Peygamberimizi görüp sahabe olmakla şereflendiler.

Her türlü işkence ve hakarete rağmen hak din İslâma davet devam ediyor, inananların sayısı da gün geçtikçe artıyordu. Müşriklerin zulüm ve baskıyı artırması üzerine Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem), davet hizmetini daha güvenli bir mekânda sürdürmeye karar verdi. Sonra da sahabeden Erkam'ın, Safa ile Merve arasındaki evine taşındı. Safa Tepesi'nin doğusunda bulunan bu ev, giriş çıkış ve gelip gidenleri kontrol etmek için elverişli

bir yerdi. Müslümanlar, gizli bir şekilde Erkam bin Erkam adındaki sahabinin evinde toplanıp Peygamber Efendimizin nasihatlerini dinliyorlardı. Beraberce Kur'ân okuyor, namaz kılıyorlardı. Birçok Mekkeli, Dâr'ül İslâm adı verilen bu evde Müslüman oldu.

Bir gün yine Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem), Hazreti Ebubekir'in de aralarında bulunduğu bir grup ile Erkam'ın evinde oturuyordu. Müslümanların sayısı henüz kırka bile ulaşmamıştı, ancak Hazreti Ebubekir, hak dinin artık açıktan tebliğ edilmesini istiyordu. Bunun için Peygamber Efendimize ısrar etti. Allah Resûlü:

– Ey Ebubekir! Bizim sayımız henüz az. Bu işe yetmeyiz, buyurdu.

Ancak Hazreti Ebubekir ısrarlarını sürdürünce, Peygamberimiz onu kıramadı ve beraberce Kâbe'ye gittiler. Mescid-i Haram'ın bir tarafına topluca oturdular. O sırada başta Ebu Cehil, Ebu Süfyan ve Utbe bin Rebia olmak üzere Peygamber Efendimizden ve Müslümanlardan nefret eden Mekke'nin en inatçı müşrikleri de orada toplu hâlde oturuyorlardı. Bir anda Müslümanları, kalabalık bir grup hâlinde karşılarında görünce çok şaşırdılar. Bu duruma bir anlam verememişlerdi.

O sırada Hazreti Ebubekir ayağa kalkarak müşriklere; putlardan yüz çevirip, Allah'a ve O'nun peygamberi olan Hazreti Muhammed Aleyhisselâma inanmaları gerektiğini anlatmaya başladı. Hazreti Ebubekir'in söylediklerini, bir süre dinleyen müşriklerin şaşkınlıkları öfkeye dönüş-

müştü. Hiddetle yerlerinden doğrulup hep birden Hazreti Ebubekir'e ve diğer Müslümanlara saldırmaya başladılar. Efendimize ve sahabilere türlü hakaretler edip onları tartaklamaya çalıştılar. Allah Resûlünü korumaya gayret eden sahabiler, O'nu güçlükle müşriklerin arasından uzaklaştırdılar. Bu arada müşriklerden birkaçı, Hazreti Ebubekir'in üzerine çullanarak oradan uzaklaşmasını engelledi. Onu, ayakları altına alıp şiddetle dövdüler. Hatta müşriklerden Utbe bin Rebia, ona yaklaşarak demirli ayakkabılarıyla yüzüne vurdu. Bununla da yetinmeyip Hazreti Ebubekir'in karnının üzerine çıkarak ona vurmaya devam etti. Öyle ki; Hazreti Ebubekir'in mübarek yüzü ile burnu, birbirinden ayırt edilemez hâle gelmişti.

Hazreti Ebubekir'in kabilesi Teymoğullarından birkaç kişi, bu olanları haber alınca koşarak gelip, müşrikleri Hazreti Ebubekir'in üzerinden uzaklaştırdılar. Yerde, hareketsiz yatan Hazreti Ebubekir'i bir çarşafın içine koyarak evine götürdüler. Akrabaları, Hazreti Ebubekir'in öleceğini düşünüyorlardı. Bu olanlara, hem çok hiddetlenmiş hem de üzülmüşlerdi. Hemen geri dönüp Kâbe'ye geldiler ve orada bulunan müşriklere şöyle dediler:

– Eğer Ebubekir ölecek olursa, yemin olsun ki biz de Utbe'yi gebertiriz!

Sonra da, dönüp tekrar Hazreti Ebubekir'in yanına gittiler. Bütün akrabaları başına toplanmış, yaşadığına dair bir tepki vermesini bekliyorlardı. Baygın vaziyette her şeyden habersiz yatan Hazreti Ebubekir, uzun bir süre kendi-

ne gelemedi. Babası ve yakın akrabaları, onu ayıltmak için çok uğraşsalar da Ebubekir, ancak akşama doğru kendine gelebilmişti. Gözlerini açar açmaz, titrek bir sesle:

– Resûlûllah ne hâlde, diyebildi.

Hazreti Ebubekir, neredeyse ölümden dönmüşken, ayılır ayılmaz Allah Resûlünü sorunca akrabaları bu duruma bir anlam veremediler. Şaşkınlıklarını gizleyemeyerek Hazreti Ebubekir'e:

– Sen, O'nun yüzünden bu felakete uğradın. Buna rağmen O'nun için üzülüyorsun, deyip kızdılar. Annesi Ümmül Hayr'a:

– Şuna bir şeyler yedirip içirmeye çalış, diyerek oradan ayrıldılar.

Fakat Hazreti Ebubekir'in derdi yemek içmek değildi. Herkes yanından bir bir ayrılmış, evde sadece annesi kalmıştı. Endişeli gözlerle onu süzen annesi tekrar:

– Oğlum ne yer ne içersin, diye sordu.

Oğlunun kanlar içindeki yüzüne baktıkça Ümmül Hayr'ın yüreği acıyordu. Ancak Hazreti Ebubekir gözlerini açıp yine:

– Resûlûllah ne durumda, deyince annesi:

– Vallahi, arkadaşın hakkında hiçbir bilgim yok, dedi.

Hazreti Ebubekir, ayağa kalkmak için kendini zorladıysa da bunu yapamadı. Çaresizdi, âdeta yalvardı annesine:

– Hattab'ın kızı Ümmü Cemil'e gitsen de Resûlûllahın durumunu sorsan!

Yıllardır özlemini çekip de kavuştuğu biricik oğlunun hâli, Ümmül Hayr'ın içini acıtmıştı. Oğlunu kırmak istemiyordu, çaresiz kalkıp Ümmü Cemil'in yanına gitti ve:

– Oğlum Ebubekir, senden Abdullah'ın oğlu Muhammed'i soruyor. Acaba ne hâldedir, dedi.

Ümmü Cemil şaşırmıştı. Ümmül Hayr'a güvenip güvenemeyeceğini bilmiyordu. Tedbiri elden bırakmayarak:

– Ben Muhammed'in ne hâlde olduğunu bilmiyorum. Oğlun, O'nu neden sormaktadır? Kendisi ne hâldedir? Görmek, bilmek isterim. Beni, onun yanına götür, dedi.

Ümmül Hayr:

– Olur, deyince birlikte Hazreti Ebubekir'in yanına geldiler.

Ümmü Cemil, Hazreti Ebubekir'i perişan bir vaziyette, yaralar ve bereler içinde görünce dudakları titreyerek:

– Sana bunu yapan bir kavim, muhakkak azgın ve taşkındır. Allah'tan dileğim, onlardan senin intikamını almasıdır, dedi.

Hazreti Ebubekir ise Ümmü Cemil'e bakarak yine aynı soruyu sordu:

– Resûlûllah ne hâldedir?

Ümmü Cemil:

– Burada annen var, söylediğimi işitir, deyince Hazreti Ebubekir:

– Ondan sana bir zarar gelmez, sırrını açıklamaz, dedi.

O zaman Ümmü Cemil:

– Allah Resûlü hayattadır, durumu iyidir, dedi.

Hazreti Ebubekir tekrar:

– Peki, şimdi o nerededir, diye sorunca, Ümmü Cemil:

– Erkam'ın evindedir, dedi.

Bunun üzerine Hazreti Ebubekir:

– Vallahi, Resûlûllahı gidip görmedikçe ne yemek yerim ne de bir şey içerim, dedi.

Oğlunun bu perişan hâlinde bile Allah'ın peygamberini görmekten başka bir isteğinin olmadığını artık iyice anlayan Ümmül Hayr:

– Sen, şimdi biraz bekle, herkes uyusun. O zaman kimselere görünmeden seni O'na götürürüz, dedi.

Hazreti Ebubekir rahatlamıştı. Ortalık iyice sessizleşince, Ümmü Cemil ve Ümmül Hayr, iki koluna girerek onu yola çıkardılar. Annesine ve Ümmü Cemil'e dayanarak zorlukla yürüyebilen Hazreti Ebubekir, yavaş yavaş Erkam'ın evine doğru ilerledi. Oraya varıp da Allah Resûlünü sağ salim görünce, çok rahatlamıştı. Birbirlerine sımsıkı sarılıp kucaklaştılar. Hazreti Ebubekir'in hâlini gören sahabe,

ağlaşmaya başlamıştı. Sadık dostunun hâli, Efendimizi de çok üzmüştü. Efendiler Efendisinin gözlerinin dolduğunu fark eden Hazreti Ebubekir:

– Ya Resûlûllah! Anam, babam sana feda olsun, bende herhangi bir acı yok! Sadece o azgın adamın yüzüme vurduğu yerler biraz acıyor, deyiverdi.

Allah Resûlünü öyle çok seviyordu ki, O'nun kendi hâline üzülmesi ona çok dokunuyordu. O'nu üzmemek için de iyi olduğunu söylemeye çalışıyordu.

Aradan çok geçmeden, Efendimize annesini işaret ederek:

– Bu yanımdaki annem Selma'dır ya Resûlûllah! O'nu, bir de sen imana davet etsen. Ümit ederim ki Allah, senin vasıtanla onu cehennem ateşinden kurtarır, dedi.

Bunun üzerine Peygamberimiz, Hazreti Ebubekir'in annesi Selma'nın Müslüman olması için Yüce Allah'a dua etti. Resûlünün duasını kabul eden Cenâb-ı Hak, Selma'ya hidayet nasip etti. Ve Ümmül Hayr lâkaplı Selma, hemen oracıkta iman etti. Müslümanların sayısı, o gün artık otuz dokuza ulaşmıştı.

Habeşistan'a Hicret Arzusu

Mekke'de, Müslümanlara uygulanan baskı gün geçtikçe artıyordu. Belli ki, artık Mekke'de rahat yoktu. Müslümanlar, ibadetlerini serbestçe yapabilecekleri bir yere göç etmek için Peygamberimizden izin istediler. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem):

– Habeş ülkesine gidiniz. Allah, sizi orada ferahlığa kavuşturur, buyurdu.

Böylece peygamberliğin beşinci yılında Müslümanlardan onu erkek, beşi kadın olmak üzere on beş kişilik bir kafile, Mekke'den ayrılarak Hıristiyan kral Necaşi'nin ülkesi Habeşistan'a hicret etti. Müslümanlar, Habeş hükümdarı Necaşi tarafından çok iyi karşılanmış ve ondan her konuda yardım görmüşlerdi. Artık ibadetlerini rahatça yerine getirebiliyorlardı. Mekke'de ise, inananlara yapılan zulüm artarak devam ediyordu.

Bir süre sonra, Hazreti Ebubekir de Peygamberimizin yanına gidip Habeşistan'a hicret etmek için O'ndan

izin istedi. Efendimiz, müşriklerin baskı ve hakaretlerinden iyice bunalan dostuna istediği izin verince Hazreti Ebubekir, dayısının oğlu Haris'le birlikte Mekke'den ayrılıp Habeşistan'a doğru yola çıktı. Bir süre gittikten sonra yolda, Kare kabilesinin başkanı olan ibni Düğunne ile karşılaştılar. Mekke'deki saygın kişilerden biri olan ibni Düğunne, Hazreti Ebubekir'i görünce:

– Ey Ebubekir! Nereye gidiyorsun, diye sordu. Hazreti Ebubekir üzgün bir hâlde:

– Kavmim beni sürgün etti. Bana eziyet verdi. Bana baskı yaptı, dedi.

İbni Düğunne şaşırmıştı:

– Neden? Allah'a yemin ederim ki, sen aşiretini süsler, musibetlere karşı onlara yardımcı olursun. Hep iyilik işler, yoksulu kazançlı kılar, yoksula yardım edersin. Haydi, hemen Mekke'ye dön. Artık sen, benim himayem altındasın, dedi.

Hazreti Ebubekir'in aklı, zaten Mekke'de kalmıştı. Bu teklifi kabul etmekle birlikte, Efendiler Efendisinden ayrı kalmamış ve ihtiyacı olduğunda O'nun yanında olabilme fırsatını yakalamış olacaktı. İbni Düğunne'yle birlikte, memnuniyetle geri döndü. Mekke'ye girip Kâbe'nin önüne geldiklerinde ibni Düğunne, Hazreti Ebubekir'in elinden tutup Mekke halkına şöyle seslendi:

– Ey Kureyş topluluğu! Ebubekir, memleketinden kovulacak bir adam değildir. Yoksullara yardım eden, ak-

rabalık haklarını gözeten, ağır yükleri taşıyan, misafir ağırlayan bir adamı nasıl yurdundan çıkarıyorsunuz? O, bundan böyle benim himayemdedir. Kimse onun hakkında kötülük düşünmesin.

Kureyşliler, ibni Düğunne'nin Hazreti Ebubekir'i himayesi altına almasına fazla tepki göstermediler. Karşı da çıkmadılar. Ancak bir şartları vardı. İbni Düğunne'ye:

– Ebubekir'e söyle de, Rabbine kendi evinde ibadet etsin. Evinde namaz kılarak istediği şeyleri okusun. Bunu açık olarak yapmakla bizi rahatsız etmesin. Zira eğer açık olarak yaparsa, kadın ve gençlerimizin onun tesiri altında kalmasından korkuyoruz, dediler.

İbni Düğunne, bu şartı Hazreti Ebubekir'e söylediğinde Hazreti Ebubekir itiraz etmedi. Bir süre ibadetlerini, Mekkelilerin istediği şekilde kendi evinde yaptı ve evinin dışında Kur'ân okumadı. Ancak bir süre sonra, evinin avlusunda bir mescit yaptı ve artık orada namaz kılıp, Kur'ân okumaya başladı. Çok yumuşak kalpli biri olduğu için, Kur'ân okurken kendini tutamayıp ağlıyordu. Onun bu durumu, Kureyş kabilesinin kadın ve gençlerinin dikkatini çekiyor, topluca gelip onu dinlemelerine vesile oluyordu. Bu yüzden birçoğunun kalbi, İslâma ısınmaya başlamıştı. Bu durum, müşrik olan Kureyş ileri gelenlerini endişeye düşürdü. Bunun için ibni Düğunne'ye gidip telâşla:

– Biz, evinin içinde ibadet etmesi şartıyla Ebubekir için sana teminat verdik. O ise evinin avlusunda bir mescit yap-

tırdı. Orada açıkça namaz kılmakta ve Kur'ân okumaktadır. Onun bu durumu, kadın ve gençlerimizi yoldan çıkarıyor. Onu bundan vazgeçir. Eğer evinin içinde ibadetini yapıyorsa yapsın. Yoksa himayenden çıksın. Çünkü sana verdiğimiz sözü bozmak istemiyoruz. Onun açıkça ibadet etmesine izin vermemize de imkân yoktur, dediler.

Bu sözleri duyan ibni Düğunne, Hazreti Ebubekir'e kızmıştı. Hemen onun yanına gidip:

– Ey Ebubekir! Seni hangi şartla himaye ettiğimi biliyorsun. Ya o şart üzerinde duracaksın, ya da sana verdiğim teminatı bana geri vereceksin. Çünkü Arapların, bir adama vermiş olduğum teminatı kendisinden geri aldığımı işitmelerini istemiyorum, dedi.

İbni Düğunne'nin bu tavrı, Hazreti Ebubekir'in çok ağırına gitmişti. Dinini açıktan tebliğ edemedikten sonra, bir müşriğin himayesinde kalmanın hiçbir anlamı yoktu. İbni Düğunne'ye dönerek sert bir şekilde:

– Ben senin teminatını geri veriyor ve Allah'ın teminatına razı oluyorum, dedi.

Hazreti Ebubekir'in bu sözleri, ibni Düğunne'yi daha da kızdırmıştı. Bu kızgınlıkla Hazreti Ebubekir'in yanından ayrılıp, doğruca Kureyşli müşriklerin yanına vardı ve onlara şöyle dedi:

– Ey Kureyş topluluğu! Ebu Kuhafe'nin oğlu Ebubekir, himayemden çıkmıştır. Artık ona ne yaparsanız yapın. Bu, sizin bileceğiniz bir şeydir!

Hazreti Ebubekir, ibni Düğunne'nin himayesinden çıkınca Mekke'de daha da savunmasız kalmıştı. Artık çoğu zaman Kâbe'de ibadet ediyordu. Ancak bunu uzun süre yapmanın çok da kolay olmayacağı belliydi. Kureyşli müşrikler, ona karşı yeniden bilenmeye başlamışlardı. Kâbe'de namaz kıldığı bir gün Kureyş'in serserilerinden bazıları, secdede iken onun başına toprak saçtılar. Bu duruma çok üzülen Hazreti Ebubekir, o sırada oradan geçen Velid bin Muğire'ye:

– Şunların yaptıklarını görüyor musun, diyerek onları şikâyet etti.

Ancak acımasız müşriklerden biri olan Velid, eşkıyalara ceza vereceği yerde ona:

– Bunu sen kendi kendine yaptın, dedi.

Bu durum, Hazreti Ebubekir'in çok zoruna gitmişti. Hemen o zalimin yanından ayrıldı. Yolda giderken, onlara olan kızgınlığından dolayı bir yandan ağlıyor bir yandan da:

– Ey Rabbim, sen ne kadar merhametlisin. Ey Rabbim, sen ne kadar merhametlisin. Ey Rabbim, sen ne kadar merhametlisin, diyordu.

Boykot Uygulaması

Kureyş'in öfkesi bir türlü dinmiyordu. Habeşistan'a giden Müslümanları geri getirmek için çok çaba sarf ettiler. Arkalarından adamlar gönderdiler, Necaşi'ye hediyeler sundular. Ama, sonuç hiç de istedikleri gibi olmadı. Elçiler, Mekke'ye elleri boş döndüler. Kureyş müşrikleri, Habeşistan'daki Müslümanların iyi haberlerini aldıkça her geçen gün daha da sinirlendiler. Artık Kureyş, dilediği zaman dilediği kişiye işkence yapamıyordu. Üstelik Kureyş'in en yiğit iki adamı, Hazreti Hamza ve Hazreti Ömer de Müslüman olmuşlardı. Bu durum, müşrikler üzerinde şok tesiri yapmış, onların Müslümanlara olan nefretlerini bir kat daha artırmıştı. Müşrikler, Ömer ve Hamza'dan çok çekiniyorlardı. Diğer Müslümanlara yaptıkları işkenceleri, onlara yapmaları imkânsızdı. Artık işler, tamamen kontrollerinden çıkmaya başlamıştı. Abdulmuttaliboğullarının himayesini aşarak, Allah Resûlüne karşı kalıcı bir hamle de yapamıyorlardı. Müslüman olsun ya da olmasın Ebu Leheb dışında bütün Haşimîler, Muhammedü'l-Emin'i koruyordu.

Bu işe kalıcı bir çözüm bulmaları gerektiğini düşünen müşrikler, konuyu karara bağlamak için Kâbe'nin yanında toplandılar. Ve en sonunda Müslümanlarla her türlü alışverişi kesip, onlara boykot uygulamaya karar verdiler. Onları Mekke'den kovacak, onlardan kız alıp vermeyecek, onların yiyecek ve içecek temin edebilecekleri bütün kaynaklarını da kurutacaklardı. Bu kararlarını, yazılı bir belge hâline getirdiler ve anlaşma metnini götürüp Kâbe'nin duvarına astılar. Kureyş müşrikleri, bu tavırlarıyla inananları yıldırarak, Efendimizi desteksiz bırakmayı amaçlıyorlardı. Ancak Müslümanlar ve Ebu Talib'in idaresindeki Haşimoğulları, her türlü sıkıntıya katlanarak Peygamberimizin etrafından ayrılmamaya kararlıydı. Böylece İslâmın yedinci yılının başında, Allah Resûlü, Müslümanlar ve onlara destekte bulunan Haşimoğulları, Ebu Talib mahallesi denilen yere taşındılar.

Artık inananlar için büyük bir kıtlık dönemi başlamıştı. Zaman geçiyor ve Müslümanlar, giderek maddî açıdan daha da zayıflıyordu. Müslümanların en zenginlerinden olan Hazreti Ebubekir de, bu boykotu yaşayanlardandı. Maddî olarak sürekli Müslümanlara destek veriyor, boykotun ezici tesirlerini biraz olsun hafifletmeye çalışıyordu. Efendimizin mübarek eşi Hazreti Hatice gibi o da, bütün malını hak din uğruna harcıyordu. Ancak zorlu boykot yıllarına bu servetler de dayanmadı. Üç yılın sonunda, bir zamanlar Mekke'nin en zengin insanlarından olan Hazreti Ebubekir'in elinde avucunda pek bir şey kalmamıştı.

Üç yıl süren boykot, müşriklerin plânlarının aksine İslâmın daha fazla duyulmasına ve yayılmasına vesile oldu. Müslümanlar, boykot sıkıntısından kurtulunca Mekke'de bayram havası yaşandı. Herkes evine, eşine, dostuna, akrabasına kavuşmuştu. Ancak bu mutluluk çok uzun sürmedi. Boykot hayatından kurtulmanın sevincini, acı olaylar takip etti. Allah Resûlünün dünya hayatındaki en büyük koruyucusu olan amcası Ebu Talib ve en büyük desteği olan mübarek eşi Hazreti Hatice, üç gün arayla vefat ettiler. Efendimiz, bu olaylar üzerine o kadar çok üzüldü ki, o yıla "Hüzün Yılı" adını verdi.

Sen Sıddıksın!

İslâmiyet, artık on birinci yılına girmişti. Müslümanların her türlü gayretine rağmen Mekkeli müşrikler, tek olan Allah'a inanmayı bir türlü kabullenmediler. Özellikle de, Ebu Talib ve Hazreti Hatice'nin vefatından sonra hakaretlerini daha da arttırdılar. O günlerde hak dine davet için Taif'e giden Allah Resûlü, oradan da eli boş dönmüş, üstelik türlü hakaretlere uğramıştı. Mekkelilerin alaycı tavırlarının üzerine bir de Taif'te yaşadıkları, Efendimizi iyice bunaltmıştı.

Derken bir gece vakti Hazreti Cebrail gelip, Peygamber Efendimizi aldı ve Burak isimli bir binekle Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksa'ya götürdü. Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem) orada bütün peygamberlere imam olup namaz kıldırdı. Sonra Efendiler Efendisi ile Cebrail Aleyhisselâm, gök katları arasında yükseldiler. Miraç isimli bu yolculuk sırasında cenneti ve cehennemi de gören Efendimiz, Sidretü'l-Münteha denilen yerden sonra, yolculuğuna

yanında Cebrail olmadan devam etti. Ve Âlemlerin Rabbi ile perdesiz görüştü. Derken dönüş zamanı geldi ve Efendimiz tekrar Mekke'ye vardı. Bu kadar uzun bir yolculuk, sadece birkaç dakika içinde meydana gelmiş ve Efendimiz geri döndüğünde, henüz Efendimizin yattığı yer bile soğumamıştı. Hâlbuki o zamanki vasıtalarla, Mekke'den Kudüs'e ancak bir ayda gidiliyordu.

Sabah olunca Resûlûllah Efendimiz, bu olayı önce yakınlarına anlattı. Sonra da Mekke halkına duyurmak üzere Kâbe'nin yanına gitti. Efendimizin anlattıklarını işiten müşrikler, söylediklerine inanmayıp her zamanki gibi onunla alay etmeye başladılar. Kendi aralarında:

– Tamam, bu kez iyi bir koz yakaladık, diyerek sevinçle doğruca Hazreti Ebubekir'in yanına gittiler.

Ona:

– Ey Ebubekir! Sen çok defa Kudüs'e gidip geldin. İyi bilirsin. Mekke'den Kudüs'e gidip gelmek ne kadar sürer, diye sordular.

Hazreti Ebubekir:

– İyi biliyorum, bir aydan fazla sürer, dedi.

Müşrikler, Hazreti Ebubekir'in verdiği bu cevaptan dolayı çok memnun olmuşlardı. Sevinçle:

– Akıllı, tecrübeli adamın sözü işte böyle olur, dediler.

Hazreti Ebubekir'in de kendileri gibi düşüneceğini zannederek alaycı bir ifadeyle:

– Senin arkadaşın, bir gecede Kudüs'e gidip geldiğini söylüyor, dediler.

Resûlûllahın adını duyar duymaz, Hazreti Ebubekir'in rengi değişti. Kalbinde, O'na karşı sınırsız bir iman taşıyordu ve O'na çok güveniyordu. Müşriklerin, O'ndan alay ederek bahsetmeleri hiç hoşuna gitmemişti. Bu sebeple kızdığını belli ederek onlara:

– Eğer bunları O söylüyorsa mutlaka doğrudur, dedi.

Müşrikler şaşkınlıkla:

– Ne yani, şimdi sen Muhammed'in bu gece Mescid-i Aksa'ya gidip de sabahleyin tekrar Mekke'ye döndüğünü tasdik mi ediyorsun, diye sorunca Hazreti Ebubekir:

– Evet! Hatta ben, O'nu bundan daha inanılmaz konularda bile tasdik ediyorum. Ben, O'nun, sabah akşam gökten haber aldığına inanmaktayım, dedi ve onların yanından ayrıldı.

Kureyşli müşrikler, neye uğradıklarını şaşırmışlardı. Başlarını önlerine eğip gitmekten başka çareleri kalmadı. Hazreti Ebubekir ise, onlardan ayrılır ayrılmaz hiç vakit kaybetmeden Efendimizin bulunduğu yere gitti. Nebiler Nebisinin çevresinde büyük bir kalabalık vardı. Ama o kalabalıktan hiç kimse O'na iman etmemiş, aksine bu miraç olayını duyduktan sonra O'nunla daha fazla alay etmeye başlamışlardı.

Hazreti Ebubekir, kalabalığın yanına yaklaştı ve gayet yüksek bir sesle:

– Ya Resûlûllah! Miracınız mübarek olsun! Senin her sözün doğrudur, inandım, dedi.

Bu sözleriyle Hazreti Ebubekir, müşrikleri bir kere daha hayretler içerisinde bırakmış, Müslümanların da imanlarını kuvvetlendirmişti. O gün bu hareketinden dolayı Peygamber Efendimiz, Hazreti Ebubekir'e "Sıddık" lâkabını verdi.

Yol Arkadaşı

Mekke, artık Müslümanlar için yaşanması zor bir yer hâline gelmişti. İşkenceler gittikçe artıyor, müşrikler Müslümanlara yapmadıklarını bırakmıyorlardı. Bu arada, hak din İslâmın haberi artık Mekke dışına taşmıştı. Hac mevsimlerinde Medine'den Mekke'ye gelip İslâmı tanıyan bazı kişiler sayesinde Müslümanlık, Medine'de de yayılmaya başladı. Medine'den gelen haberler, oranın artık inananlar için güvenli bir yer olduğunu gösteriyordu. Bunun üzerine Yüce Allah, Müslümanların Medine'ye hicretine izin verdi. Böylece İslâmın on dördüncü yılında, Müslümanlar küçük gruplar hâlinde Mekke'den ayrılmaya başladılar. Müslümanların dinleri uğruna yaptıkları bu göçe hicret, kendilerine muhacir, onlara Medine'de ev sahipliği yapan Müslümanlara da ensar adı verildi.

Müslümanlar Medine'ye gitmeye başlayınca, Hazreti Ebubekir de Resûlûllahtan hicret için izin istedi. Bunun üzerine Efendimiz ona:

– Acele etme. Umulur ki Allah, senin için yanına bir arkadaş nasip eder, dedi.

Hazreti Ebubekir, Allah Resûlünün ne demek istediğini anlamıştı. Çok heyecanlandı. O'na yol arkadaşı olmayı lutfettiği için, Rabbine hamd etti ve hemen yolculuk için hazırlıklara başladı. Allah Resûlünden gelecek haberi bekliyordu.

Bu arada Müslümanların büyük çoğunluğu Medine'ye gitmiş, Mekke'de sadece Hazreti Ebubekir, Hazreti Ali ve Resûlûllahın ailesinden birkaç kişi kalmıştı. Allah Resûlü, Cenâb-ı Hakk'ın kendisine hicret için izin verdiği gün, daha önce hiç gitmediği bir vakitte Hazreti Ebubekir'in evine gitti. Ev halkından biri, O'nu görür görmez Hazreti Ebubekir'e:

– İşte Resûlûllah! Bize hiç gelmediği bir saatte başını bir örtü ile bürümüş olarak geliyor, deyince Hazreti Ebubekir:

– Anam, babam O'na feda olsun! Vallahi yeni bir olay olmadıkça O, bu saatte gelmezdi, dedi.

Hazreti Ebubekir, iyice meraklanmıştı. Hemen Efendimizi eve buyur etti.

Allah Resûlü:

– Gitmek için bana izin verildi, deyince Hazreti Ebubekir heyecanla:

– Birlikte mi ya Resûlûllah, dedi.

Efendimiz:

– Evet, buyurunca Hazreti Ebubekir sevincinden kendini tutamayarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Sonra Efendiler Efendisine dönerek:

– Ya Resûlûllah, bu iş için iki deve hazırlamıştım, dedi.

Hemen yol için gerekli hazırlıklar tamamlandı. Daha sonra Diloğulları denilen bir kabileye mensup, müşrik, fakat çok güvenilir olan Abdullah bin Erkat'ı yolda kendilerine kılavuzluk etmesi için ücretle tuttular. Bu kişi, yol boyunca onlara rehberlik edecekti. Bakması için develerini de ona teslim ettiler ve üç gün sonra Sevr Dağı'nda buluşmak üzere sözleştiler.

Unutulmaz Yolculuk

Kureyşli müşrikler, Resûlûllahın da Medine'ye göç edeceğini tahmin ediyorlardı. O'nun Medine'ye ulaşması, ileride aleyhlerine olabilirdi. Efendimize nasıl engel olacaklarını düşünen müşrikler, en sonunda O'na bir suikast düzenlemeye karar verdiler. Bu işi, şehrin kabileleri arasından seçilmiş bir çete yapacaktı.

Bu sırada Cebrail Aleyhisselâm, Efendimize müşriklerin plânlarını ve hicret edeceği gece yatağında yatmamasını bildirdi. Efendimiz de, o gece yatağında yatmak üzere Hazreti Ali'yi görevlendirdi. Yola çıkmadan önce Hazreti Ali'ye:

– Benim yatağımda yat, uyu. Sana, onlardan herhangi bir zarar gelmeyecektir, dedi.

Hazreti Ali de, Peygamberimizin yatağında yatıp uykuya daldı. Bu sırada suikastçılar, Allah Resûlünün evinin etrafını sarmışlardı. Efendimiz (sallallahu aleyhi vesellem),

evinin kapısını açtı ve eline yerden bir avuç toprak aldı. Yasin sûresinin ilk dokuz âyetini okuyarak toprağı onların başlarına doğru saçtı. Müşrikler, Allah'ın bir mucizesi olarak Peygamberimizi göremediler. O da, onların arasından geçip doğruca Hazreti Ebubekir'in evine gitti. Zifirî karanlık içerisinde Sevr Dağı'na doğru yürümeye başladılar. Bu sırada Hazreti Ebubekir, Peygamberimizin bir önünde, bir arkasında yürüyordu. Allah Resûlü onun bu hareketini fark edince:

– Ey Ebubekir! Sen niçin kâh önümde, kâh arkamda yürüyorsun, diye sordu.

Hazreti Ebubekir de:

– Ya Resûlûllah! Senin müşrikler tarafından arandığını hatırladıkça arkanda, gözetlendiğini hatırladıkça da önünde yürüyorum, dedi.

Peygamberimiz:

– Başıma gelecek bir musibetin benim yerime senin başına gelmiş olmasını ister misin, diye sorunca Hazreti Ebubekir:

– Evet, seni hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki, gelecek bir musibetin senin yerine benim başıma gelmesini isterim, dedi.

Hazreti Ebubekir'in tek düşüncesi, Resûlûllahın sağ salim Medine'ye ulaşmasıydı. O'nu canından çok seviyordu. O'nun karşısına çıkacak her tehlikenin önüne geçmek için, çok dikkatli olmaya çalışıyordu. Nihayet bir saatlik

yolculuğun ardından, Sevr Dağı'ndaki mağaranın önüne geldiler. Mağaranın kapısına vardıklarında, Hazreti Ebubekir Resûlûllaha:

– Ya Resûlûllah! Ben önden gireyim, dedi.

Mağaranın içini temizleyip her yeri dikkatlice kontrol etti. Yılan ve akrep çıkmaması için gördüğü bütün delikleri, gömleğinden yırttığı parçalarla kapattı. Sonra da Efendimize:

– Gel artık ya Resûlûllah, diye seslendi.

Efendimiz de, mağaranın içine girdi. Çok yorgundu, başını Hazreti Ebubekir'in dizine koydu ve öylece uyuyakaldı. Bu sırada Hazreti Ebubekir, deliklerden birinin açık kaldığını fark etti. Delikleri kapatmak için kullandığı bez de bitmişti. Oradan yılan çıkıp da Efendimize zarar vermesin diye, o deliği de üzerine ayak topuğunu dayayarak kapattı. Bir süre sonra, o delikteki bir yılan, Hazreti Ebubekir'in ayağını ısırıverdi. Hazreti Ebubekir, topuğunda hissettiği acıya rağmen Efendimizi rahatsız etmemek için hiç kımıldamıyordu. Fakat çektiği acı, gözlerinden yaşların boşalmasına yol açmıştı. Bu gözyaşları, Resûlûllahın yüzüne damlamaya başlayınca Efendimiz hemen uyanıverdi. Durumu öğrenince, mübarek tükürüğü ile ıslattığı elini yılanın ısırdığı yere sürdü. O anda Hazreti Ebubekir'in topuğundaki ağrı kesilmişti. Sanki hiç yılan sokmamış gibi ayağı çabucak iyileşti.

Bu sırada Mekkeli müşrikler, her yerde Resûlûllahı ve Hazreti Ebubekir'i arıyorlardı. Hatta bu arama işini

daha da ileri götürüp, Resûlûllahı ve Hazreti Ebubekir'i bulanlara büyük para ödülü vereceklerini açıklamışlardı. Mekke'de eli silâh tutan hemen herkes, onları aramaya başlamıştı. Peygamberimizi ve sadık dostunu Mekke'nin her tarafında arayıp da bulamayan müşrikler, Mekke'nin bütün dağlarını kontrol ettiler. Sonra da aralarından cesaretiyle meşhur olanları, atlara bindirip onları takip etmeleri için Mekke'nin dışına gönderdiler.

Mekkeli müşrikler, onları ararken bir anda Allah'ın emriyle bir örümcek gelip kutlu yolcuların bulunduğu mağaranın kapısına ağ ördü. Sonra iki dağ güvercini de oraya yuva yaparak yumurtladı. Böylece mağaranın kapısı, Allah tarafından müşriklere tamamen kapatılmış oldu.

Bu arada onların izini süren müşrikler, Sevr Dağı'ndaki mağaraya yaklaşmışlardı. İzci, yanlarında bulunanlara:

– İşte, şu taşta bir iz var. Onların, bundan sonra ayaklarını nereye bastıklarını bilmiyorum. Vallahi, aradığınız kişiler, şu mağaradan ileriye gitmemiştir, dedi.

Müşrikler de izciye:

– Sen, bugüne kadar hiç yanılmamıştın, dediler.

Silâhlı birkaç kişi mağaraya yaklaştı ve içlerinden biri, içeriye bakmak için mağaranın kapısına kadar ilerledi. Ancak oradaki güvercin yuvasını ve örümcek ağını gördüklerinde şaşkına dönmüşlerdi. Çünkü ayak izleri orada bitiyordu. Karşılaştıkları bu durum karşısında birbirlerine:

– Eğer buraya girmiş olsalardı, kapının üzerinde örüm-

cek ağı bulunmazdı. Eğer mağaranın içinde bir kimse bulunsaydı, bu güvercinler buraya yuva yapmazdı, dediler.

İçlerinden bazıları:

– Mağaranın içine bir bakalım, deyince Ümeyye bin Halef:

– Sizin hiç aklınız yok mu? Mağarada ne işiniz var? Üzerinde üst üste örümcek ağı bulunan şu mağaraya mı gireceksiniz? Vallahi benim kanaatime göre, şu örümcek ağı daha Muhammed doğmadan önce yapılmıştır, dedi.

Müşrikler, eğildiklerinde ikisini de rahatlıkla görebilecekleri kadar yakındaydılar. Hazreti Ebubekir, dostuna bir zarar gelir diye çok telâşlanmıştı. Titrek bir sesle mırıldandı:

– Ben öldürülürsem, nihayetinde bir tek kişiyim. Ölür giderim! Ama sen öldürülecek olursan, o zaman bir ümmet helâk olur!

O sırada Peygamberimiz ayakta namaz kılıyor, Hazreti Ebubekir de gözcülük ediyordu. Efendimiz, namazı bitirince Hazreti Ebubekir O'na dönüp:

– Şu kavmin seni arayıp duruyor! Vallahi ben, kendim için tasalanmıyorum. Fakat sana yapılmasını istemediğim bir şeyin yapıldığını göreceğim diye korkuyorum, dedi.

Bunun üzerine Peygamberimiz gayet sakin bir şekilde:

– Ey Ebubekir! Korkma! Hiç şüphesiz Allah bizimledir, buyurdu.

Müşrikler, Peygamber Efendimiz ile Hazreti Ebubekir'i

orada da göremeyince zaman kaybetmemek için ümitleri kesilmiş olarak geri döndüler. Mağarada kalınan üç gün boyunca Hazreti Ebubekir'in oğlu Abdullah; gündüz Kureyşlilerin arasında dolaşıyor, onların Hazreti Ebubekir ve Resûlûllah hakkında söylediklerini dinliyor, komplo kararlarını öğreniyor, akşam olunca da bu haberleri getirip onlara iletiyordu. Hazreti Ebubekir'in Amir bin Füheyre adındaki azatlı kölesi de gündüz Mekkeli çobanlarla birlikte Ebubekir'in koyunlarını otlatıyor, akşam olunca da koyunları mağaraya doğru getiriyordu. Orada koyunlardan süt sağıyorlar, birisini de yemek için kesiyorlardı. Sabah olunca Abdullah mağaradan ayrılıyor, Amir de sürüsünü onun gittiği yoldan geçirerek Abdullah'ın ayak izlerini kaybediyordu.

Üçüncü günün gecesinde, kendilerine kılavuzluk yapacak olan Abdullah bin Erkat aynen sözleştikleri gibi mağaraya geldi. Peygamberimiz, Hazreti Ebubekir, Hazreti Ebubekir'in azatlı kölesi Amir bin Füheyre ve kılavuz Abdullah bin Erkat Medine'ye doğru yola çıktılar. Bir süre yol aldıktan sonra, Allah Resûlü durdu ve arkasını dönüp Mekke'ye doğru baktı. Doğup büyüdüğü memleketten, içinde Kâbe'nin olduğu kutsal beldeden ayrılacağı için çok üzülüyordu. Hazreti Ebubekir de aynı duygular içerisindeydi. Nebiler Nebisi biraz durakladıktan sonra:

– Vallahi ey Mekke! Biliyorum ki sen hiç şüphesiz, Allah'ın yarattığı yerlerin en hayırlısı ve Allah'a en sevgili olanısın! Eğer senin halkın beni senden çıkarmamış olsaydı, çıkmazdım, buyurdu.

Resûlûllahın bu sözleri üzerine çok duygulanan Hazreti Ebubekir:

– İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi raciûn! Onlar, Resûlûllahı yurdundan çıkardılar! Hiç şüphesiz, kendileri de helâk olacaklar, dedi ve yollarına devam ettiler.

Artık tamamen Mekke'den çıkmışlardı. Kutlu kafile, gece gündüz demeden Medine'ye doğru ilerliyordu. Bu arada Kureyşli müşrikler de hâlâ onların peşini bırakmış değillerdi. Her tarafta onları aramaya devam ediyor, takip ediyorlardı. Hazreti Ebubekir'i ve Peygamber Efendimizi bulanlara, her biri için yüz deve vereceklerini açıklamışlar ve bu haberi her tarafa ulaştırmışlardı.

Haber, kutlu kafilenin yolculuk sırasında yakınlarından geçtiği Müdliçoğulları diyarına kadar gelmişti. Haber duyulduğunda, Müdliçoğullarından birkaç kişi topluluk hâlinde oturuyorlardı. Aralarında yiğitliğiyle bilinen Süreka bin Cu'şum da bulunuyordu. O sırada Müdliçoğullarından birisi, onların yanına geldi ve Süreka'ya dönerek şöyle dedi:

– Ey Süreka! Ben, hemen önüm sıra sahile doğru yollanan birkaç yolcu karaltısı gördüm. Öyle sanıyorum ki bunlar, Muhammed'le Ebubekir'dir.

Süreka, onların izinin bulunduğunu anlamıştı. Bunun için çok sevindi, ama bunu yanındakilere hissettirmek istemedi. Çünkü Kureyşlilerin verecekleri ödülü, yalnız kendisi almak istiyordu. Durumu sezdirmemek için o adama gözüyle "Sus!" diye işaret ettikten sonra:

– Senin gördüğün yolcular, Muhammed'le arkadaşı değildir. Sen, falan ve falanca kişileri görmüş olacaksın! Şimdi onlar, bizim gözlerimizin önünden geçip gitmişlerdir, dedi.

Adam da:

– Olabilir, diyerek karşılık verdi.

Daha sonra Süreka, zırhını giyinip kılıcını kuşandı ve Efendimizle Hazreti Ebubekir'in peşlerine düştü. Onlara çabucak ulaşmak için atını dörtnala sürüyordu. Çok geçmeden onların izlerini buldu. Onlara o kadar yaklaşmıştı ki, artık seslerini bile işitebiliyordu. Hazreti Ebubekir, onun arkalarında olduğunu farkedince bir anda telâşa kapıldı ve korkuyla Efendimize dönerek:

– Ya Resûlûllah! Bu adam bizi arıyor! Bize yetişti, dedi.

Peygamberimiz ise, gayet sakin bir şekilde:

– Korkma! Allah bizimledir, buyurdu.

Hazreti Ebubekir yine:

– Ya Resûlûllah! Bu adam bizi arıyor ve bize de gelip yetişmiş bulunuyor, dedi ve gözleri doldu.

Peygamberimiz, Hazreti Ebubekir'e:

– Sen ne için ağlıyorsun, diye sorunca Hazreti Ebubekir:

– Vallahi ben kendim için ağlamıyorum! Fakat senin için ağlıyorum, dedi.

Bunun üzerine, Peygamberimiz, arkasına dönüp Süreka'ya baktı ve:

– Ey Allah'ım! Şuna karşı, dilediğin şeyle bize kâfi ol! Onun şerrini üzerimizden defet! Düşür onu atından, diyerek dua etti.

Allah Resûlünün duası, anında kabul edildi ve at birden tökezleyip yere kapandı. Süreka da atın üzerinden düşüp yere yuvarlandı. Fakat hemen toparlanıp kalktı ve atının üzerine atlayıp, atını tekrar onların peşinden sürmeye devam etti. Süreka, kutlu yolculara o kadar yaklaşmıştı ki Resûlûllahın okuduğu duayı bile işitiyordu. İşte tam o sırada Süreka'nın atının iki ön bacağı, birdenbire dizlerine kadar kumun içine battı. At, kalkmaya çalışıyor; fakat bir türlü ayaklarını kumdan çıkaramıyordu. Süreka, nihayet Peygamberimizin ve arkadaşının Allah tarafından korunduğunu anlamıştı. Çaresiz onlara dönerek:

– İmdat, diye haykırdı ve:

– Ben, Süreka bin Cu'şum'um! Bana bakınız! Sizinle konuşacağım. Vallahi, ben artık size ne eziyet edeceğim ne de benden size hoşlanmayacağınız bir şey gelecektir! Ey Muhammed! Anladım ki, bu başıma gelen şey senin işindir! Dua et de Allah, beni şu içinde bulunduğum durumdan kurtarsın. Üzerime borç olsun ki, vallahi ben arkamdan gelenlere hâlinizi söylemeyeceğim! İşte ok torbam! Bu oklardan bir ok al! Benim develerimin ve davarlarımın yanına uğra! Onlardan neye ihtiyacın varsa al, dedi.

Peygamberimiz:

– Benim, senin develerine ve davarlarına ihtiyacım yok, buyurdu ve Allah'a dua etti. Bacakları kumlara gömülmüş olan at, hemen silkinip ayağa kalktı.

Bunun üzerine Süreka:

– Kavmin, senin öldürülmen veya esir edilmen için yüz deve vadetti, dedi ve Kureyşlilerin Peygamberimize ve Hazreti Ebubekir'e neler yapmak istediklerini tek tek anlattı.

Sonra ihtiyaçları olan her şeyi onlara vermek istedi ise de, onlar bunu kabul etmediler. Oradan ayrılmadan önce Süreka, Efendimize:

– Seninle benim aramda bir alâmet olmak üzere bir yazı, benim için bir eman yaz, dedi.

Peygamberimiz de, Hazreti Ebubekir'e:

– Onun için bir yazı yaz, buyurdu.

Bunun üzerine Hazreti Ebubekir, emir buyrulan yazıyı bir deri parçasına yazıp Süreka'ya verdi. Süreka da o yazıyı alıp ok torbasının içine koydu ve:

– Ey Allah'ın Peygamberi! Sen ne dilersen bana emret, dedi.

Peygamberimiz:

– Sen yerinde dur! Arkamızdan gelecek hiç kimseyi bırakma, buyurdu.

Süreka da geri dönüp, rastladığı herkese:

– Ben, sizin adınıza burada olanlara yeterim, deyip onları geri çevirdi.

Beklenen Misafirler

Kutlu yolcular, yollarına devam edip Medine'nin güneyindeki Kuba köyüne ulaştılar. Orada konaklayıp birkaç gün kaldıktan sonra Resûlûllah, cuma günü yanındaki Müslümanlarla birlikte Medine'ye doğru hareket etti. Ranuna vadisinden geçerlerken öğle namazının vakti girince Allah Resûlü, orada durdu ve bir hutbe okuyarak ilk cuma namazını kıldırdı. Namazdan sonra da tekrar Medine'nin yolunu tuttular.

Medineliler, Efendimizin ve sadık dostunun Mekke'den çıktıklarını öğrendiklerinden beri günlerdir onların yolunu gözlüyorlardı. Her gün yola hâkim bir tepe üzerinde bekliyor, sonra da dağılıyorlardı. Bugünlerden birinde Medineliler, nihayet hasretle bekledikleri mutluluğa kavuştular. Evinin tepesinde iken uzaktan onların geldiğini gören bir Yahudi, yüksek sesle müjdeyi verdi:

– Ey Arap topluluğu! O geldi! O geldi! İşte beklediği-

niz Zat, diye bağırdı.

Yahudinin sesini duyan kadın, erkek, çocuk, herkes evlerinden fırlayıp, dışarı çıktı ve tekbir getirmeye başladı. Şehir, tekbir sesleriyle inliyor, Resûlûllahla Hazreti Ebubekir de şehre giriyordu. Halk, onları karşılamaya koştu. Medine, daha önce hiç yaşamadığı bir güzellik yaşıyordu. Herkesin kalbini huzur ve mutluluk kaplamıştı. Allah Resûlü artık aralarındaydı.

Resûlûllah, devesinin üzerinde evlerin yanlarından geçerken, herkes O'nu kendi evinde ağırlamak istiyordu. Devesinin yularından tutarak Efendimize:

– Buraya buyurun, ey Allah'ın Resûlü! Bizde kalın, diyorlardı.

Fakat Allah Resûlü, onları selâmlayarak yanlarından geçiyor ve:

– Bırakınız, devenin yolunu açınız, istediği yere gitsin. Çünkü o Allah'ın emrindedir, diyordu.

Efendimizin devesi Kasva, ilerleyerek Sehl ve Süheyl isminde iki yetim gence ait arsaya çöktü, fakat kısa bir süre sonra tekrar ayağa kalkıp yürümeye devam etti. Sonra da Neccaroğullarından Ebu Eyyub Ensari'nin evinin yakınına çöktü. Böylece, Efendimizin misafir olacağı yer belli olmuştu. Hazreti Ebubekir'i de, Harice bin Zeyd ağırladı.

Daha sonradan Efendimizin devesi Kasva'nın ilk çöktüğü yere, Mescid-i Nebevî inşa edildi. Mescidin bitişiğine de, Efendimiz ve ailesi için odalar yapıldı. Bir süre sonra

Hazreti Ebubekir, oğlu Abdullah'a haber gönderip ailesiyle birlikte onların da Medine'ye gelmesini istedi. Çok geçmeden Abdullah, kardeşleri Esma, Aişe ve annesi Ümmü Ruman ile Peygamber Efendimizin kızları Fatıma ve Ümmü Külsüm'ü alarak Medine'ye getirdi. Hazreti Ebubekir'in babası Ebu Kuhafe ise, yalnız kalma pahasına Mekke'de kalmayı tercih etti. Efendimizin ailesi kendileri için inşa edilen odalara, Hazreti Ebubekir'in ailesi de Harice bin Zeyd'in evine yerleşti. Kısa bir süre sonra da Allah Resûlü ile Hazreti Ebubekir'in kızı Aişe'nin düğünleri yapıldı. Nişanları hicretten önce Mekke'de iken yapılmış, düğün ise sonraya bırakılmıştı. Düğünden sonra Hazreti Aişe de Hane-i Saadet'e taşındı.

Meleklerin Yardımı

Son on beş yıl içerisinde, Müslümanlar hep çile çekmişti. Müslümanların bir kısmı, işkenceler altında dinlerinden döndürülmek tehlikesiyle yüz yüze gelmiş, bir kısmı da vatanlarını terk etmek zorunda kalmıştı. Bu yüzden kimi Habeşistan'a kimi de Medine'ye hicret etmişti. Medine'de ise Müslümanlar artık birlik içindeydi. Hak din İslâm, gün geçtikçe yayılıyordu. Kureyş müşrikleri ise hâlâ inkârlarında ısrarcıydılar. Nihayet, Müslümanlarla savaşmaya karar verdiler.

Müşrik ordusunun Mekke'den çıktığını haber alan Allah Resûlü, sahabileriyle birlikte Bedir'e doğru yola çıktı. Onları, Bedir'deki su kuyularının yanında bekleyeceklerdi. Sonunda iki ordu Bedir'de buluştu. Peygamberimiz ashabına baktı. Üç yüz kişiydiler. Bir de müşriklere baktı. Onların sayısı binin üzerindeydi. Kıbleye dönüp ellerini kaldırdı ve Rabbine dua etmeye başladı.

–Allah'ım! Bana yaptığın vaadini yerine getir! Allah'ım! Şu bir avuç İslâm cemaatini helâk edersen, artık Sana yeryüzünde ibadet eden kişi kalmayacak, diyor, hiç durmadan Rabbinden yardım diliyor ve O'na yalvarıyordu.

Kendinden geçerek öyle ısrarla dua ediyordu ki, bir ara elbisesi omzundan kayıp düştü. Yanında bulunan Hazreti Ebubekir gelip elbisesini aldı, omzuna koydu ve arkasında durdu. O, duasını bitirene kadar da Efendimizin arkasından hiçbir yere ayrılmadı. Nihayet Hazreti Ebubekir dayanamadı ve saygıyla:

– Ey Allah'ın peygamberi! Rabbine niyaz ettiğin yeter. O, sana olan vaadini muhakkak yerine getirecektir, dedi.

O sırada Efendimize, Cenâb-ı Hakk'ın Müslümanlara yardım edeceğine dair âyet indi. Efendimiz, sevinçle Hazreti Ebubekir'e döndü ve:

– Müjde Ey Ebubekir! Allah'ın yardımı geldi! İşte, şu Cebrail'dir. Nak yokuşlarının üzerinde, atının gemini tutmuş, harp silâhı ve zırhı üzerindedir! Hücuma hazır hâldedir, buyurdu.

Sonra da Hazreti Ebubekir'e, Allah'ın İslâm ordusuna yardım etmeleri için gönderdiği melekleri gösterdi. Melekler, beyaz atlar üzerinde insan kılığına girmiş, üzerlerinde beyaz elbiselerle karşı tepede bekliyorlardı. Yüce Allah; Hazreti Cebrail, Hazreti Mikail ve Hazreti İsrafil'in her birinin emri altına bin melek vererek toplam üç bin melekle Müslümanlara yardım ediyordu.

Müslümanlar ve müşrikler, artık savaş meydanında yerlerini almışlardı. O sırada Hazreti Ebubekir'in oğlu Abdurrahman, meydana çıkıp Müslümanlar safından kendisiyle çarpışacak birini istedi. Abdurrahman, o zaman henüz Müslüman olmamıştı. O da diğer Kureyş müşrikleri gibi Müslümanlara karşı savaşmak için Bedir'e gelmişti. Abdurrahman'ın bu isteği üzerine babası Hazreti Ebubekir, oğlunun karşısına çıkmak için öfkeyle ayağa kalktı. Fakat Efendimiz ona:

– Biz, senden faydalanıyoruz, buyurarak, onun oğlu ile çarpışmasına müsaade etmedi.

Hazreti Ebubekir, oğlunun bu durumundan dolayı hem ona kızgındı hem de onun için üzülüyordu. Müslümanlar savaş meydanında cesurca savaştı ve nihayet savaş, Müslümanların zaferiyle sonuçlandı. Müslümanlardan on dört kişi şehit olmuş, müşriklerden ise yetmiş kişi öldürülmüştü. Yetmiş müşrik de esir alındı. Esirlerden parası olanlar fidye karşılığı serbest bırakılırken, malı olmayanlar da on Müslümana okuma yazma öğretmek şartıyla serbest kaldılar. Bu olay, Mekke'den ve Medine'den birçok kimsenin Müslüman olmasına vesile oldu.

Senden Faydalanmaktayız!

Bedir Savaşı'nda Mekke'nin ileri gelenlerinden birçoğu ölmüştü. Aradan bir yıl geçmişti ki müşrikler, Bedir'in intikamını almak için yine savaşa karar verdiler. Bu kez savaş, Medine yakınlarındaki Uhud Dağı'nın eteklerinde yapılacaktı. Müşrik ordusu üç bin kişiydi ve askerlerin tamamı silâhlıydı. Orduda iki yüz atlı ve yedi yüz zırhlıyla birlikte üç bin tane de deve vardı. Müşriklerin savaş için hazırlandıklarını haber alan Müslümanlar da, hazırlıklara başladılar. Üç bin kişilik müşrik ordusunun karşısında, yedi yüz Müslüman bulunuyordu.

Savaş başlamadan önce Peygamber Efendimiz, bir grup okçuyu Uhud Dağı'nın çok kritik bir noktasına yerleştirdi ve onlara, ne olursa olsun yerlerinden ayrılmamalarını söyledi. Karşılıklı savaşa başlanmadan önce teke tek vuruşmalar yapıldı ve bu vuruşmaların hepsini Müslümanlar kazandı. Hazreti Ebubekir'in oğlu Abdurrahman, Bedir'de

olduğu gibi yine müşriklerin safındaydı. Tepeden tırnağa kadar zırha bürünmüştü, gözlerinden başka hiçbir yeri görünmüyordu. Bedir'de yaptığı şeyi tekrar yapıyor ve babasını yine çok kızdırıyordu. Atının üzerinde meydana çıkıp:

– Benimle savaşacak bir yiğit yok mu, diye bağırınca Hazreti Ebubekir ona doğru yürümeye başladı. Onun oğluyla savaşmak için kılıcını kavradığını gören Efendimiz, Hazreti Ebubekir'e:

– Sok kılıcını kınına, dön yerine! Biz senden faydalanmaktayız, buyurdu ve onu, oğluyla çarpışmaktan yine vazgeçirdi.

Kısa bir süre sonra savaş başlamıştı. Müslümanlar, müşrik ordusunu darmadağın etmişlerdi. Bu durumu gören Uhud Dağı'ndaki okçular, savaşı kazandık düşüncesiyle yerlerini terk edip arkadaşlarının yanına doğru koşmaya başladılar. Onların yerinden ayrıldığını fark eden müşrik atlıları da Müslüman ordusunu arkadan sardı. Böylece İslâm ordusu, hiç ummadığı bir zamanda düşmanın ortasında kaldı. Kaçan müşrikler de bu durumu fark edince toparlanıp geri döndüler ve saldırıya geçtiler. Çok zor durumda kalan Müslümanlar, birçok şehit verdiler.

Artık savaş çok şiddetlenmiş ve müşrikler, Allah Resûlünü öldürmek için hücuma geçmişlerdi. Sahabiler, Efendimize bir zarar gelmemesi için âdeta vücutlarını O'na siper yapmışlardı. Bir ara, savaş meydanındaki müşriklerden birinin:

– Muhammed öldü! Muhammed'i ben öldürdüm, diye bağırdığı işitildi.

Müslümanlar şaşırmış bir hâlde, ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Bir anda başsız kaldıklarını hissettiler. Elleri, ayakları çözülmüştü. Bu arada müşrikler de sanki güç kazanmış gibi saldırıyı artırmış, Müslüman ordusunu âdeta dağıtmışlardı. Müslümanlar, yavaş yavaş geri çekilirlerken sahabilerden biri Efendimizi gözlerinden tanıdı ve O'nun hayatta olduğunu haykırdı. Efendiler Efendisinin hayatta olduğunu duyan sahabiler, sevinçle tekrar toparlandılar ve Uhud Dağı'na çekildiler. Efendimiz; Hazreti Ebubekir, Hazreti Ömer, Hazreti Ali, Talha bin Ubeydullah, Zübeyr bin Avvam, Haris bin Sımme ve Müslümanlardan diğer birkaç kişi ile bir aradaydı.

Müşrikler, Peygamberimizin öldüğünü zannediyorlardı, ancak savaş meydanını gezerken O'nu göremedikleri için tereddüt içindeydiler. Müşrilerden birinin, Efendimizin ashabıyla Uhud Dağı'na çıktığını söylemesi üzerine Ebu Süfyan, o tarafa doğru ilerledi ve dağın tepesine doğru bakarak bağırdı:

– Aranızda Muhammed var mı?

Peygamberimiz sahabilere:

– Ona cevap vermeyiniz, buyurdu.

Hiç kimse sesini çıkarmadı. Ebu Süfyan, Ebubekir'in de hayatta olup olmadığını merak ediyordu.

Bu kez de:

– Aranızda Ebu Kuhafe'nin oğlu Ebubekir var mı, diye sordu.

Peygamberimiz sahabilere yine cevap vermemelerini söyledi.

Ebu Süfyan bu sefer:

– Aranızda Hattab'ın oğlu Ömer var mı, diye sordu.

Yine cevap verilmedi.

Bunun üzerine Ebu Süfyan, yanında bulunan arkadaşlarına dönerek:

– Herhâlde bunların hepsi de öldürülmüş! Eğer sağ olsalardı cevap verirlerdi, dedi.

Onun konuşmalarına dayanamayan Hazreti Ömer:

– Ey Allah düşmanı! Vallahi sen yalan söylüyorsun! İsimlerini saydığın kişilerin hepsi de sağdırlar! Bir gün senin hakkından gelecek gücümüz yerinde duruyor, diye bağırdı.

Onu işiten Ebu Süfyan tekrar:

– Ey Ömer! Söyle biz Muhammed'i öldürdük mü, diye sordu.

– Vallahi, hayır! Öldürmediniz! Şimdi O, senin söylediklerini dinliyor! İşte Resûlûllah Aleyhisselâm! İşte Ebubekir! İşte Ömer! Hepimiz hayattayız, dedi Hazreti Ömer.

Uhud'un ertesi günü, Efendimizin isteği üzerine müşrik ordusu takip edildi. Müslüman ordusunun bir gün önce

ağır darbe aldığını düşündükleri için rahat olan müşrikler, bu takip karşısında paniğe kapıldılar. Tekrar savaşmayı göze alamayıp Mekke'ye kaçtılar. Böylece Uhud'un kesin galibi Müslümanlar olmuş oldu.

Uhud Savaşı'ndan sonra hicretin dördüncü yılında, Müslümanların Medine'deki durumu daha da kuvvetlendi. Hicretin beşinci yılına gelindiğinde, inkârlarında ısrarcı olan müşrikler, Müslümanlara karşı bir savaş daha düzenlemeye karar verdiler. Bu defa amaçları, Müslümanları tamamen ortadan kaldırmaktı. Medine'ye girip inananların tamamını kılıçtan geçirmeyi düşünüyorlardı. On bin kişilik dev bir orduyla, Medine'nin üzerine yürüdüler. Müşriklerin bu plânına karşılık şehir, etrafına büyük bir hendek kazılarak savunuldu. Ve müşrikler Hendek adını alan bu savaşta, Müslümanlara herhangi bir zarar veremediler.

Mekke Arzusu

Hendek Savaşı'ndan sonra Peygamber Efendimiz, bir gece rüyasında ashabıyla birlikte korkusuzca Mekke'ye girip Kâbe'yi tavaf ettiklerini gördü. Sabah kalktığında ashabının yanına gidip:

– Ben rüyada gördüm ki siz, muhakkak Mescid-i Haram'a gireceksiniz, diyerek onlara gördüğü rüyayı ve rüyanın tabirini haber verdi.

Sahabe, bu müjdeli habere çok sevinmişti. Çünkü Müslümanlar, Mekke'den Medine'ye hicret ettiklerinden beri memleketlerini ve Kâbe'yi görmüyorlardı. Efendimizin rüyası üzerine, hemen Mekke'ye gireceklerini zannettiler ve umre için hazırlıklara başladılar. Ve nihayet yaklaşık bin beş yüz Müslüman, Medine'den Mekke'ye doğru yola çıktı. Bu arada, Müslümanların umre için Mekke'ye doğru yola çıktığını öğrenen Mekkeli müşrikler de, Müslümanları Mekke'ye sokmamak için yemin ettiler. Halid bin Ve-

lid, yanına birkaç asker alarak Müslümanların konakladığı yere geldi ve onlara gözdağı verdi. Bunun üzerine Efendimiz, ashabını toplayarak onlara şöyle hitap etti:

– Ey Müslüman cemaati! Kureyş müşrikleri, bizi Beytullah'ı tavaftan alıkoymak istiyorlar. Bu yoldaki görüşlerinizi bana söyleyiniz. Doğruca Beytullah'a yönelip ilerlememizi ve bizi ondan alıkoymak isteyenlerle çarpışmamızı mı uygun görüyorsunuz? Yoksa bu yolda bize karşı Kureyş'e yardımcı olanları gerimizde bırakıp, müşriklerin çoluk çocuklarının üzerlerine mi yürüyelim?

Peygamberimizin bu konuşmasından sonra, Hazreti Ebubekir ayağa kalkarak:

– Allah ve Resûlü daha iyi bilir. Ya Resûlûllah! Sen, şu Kâbe'yi tavaf ve ziyaret için yola çıktın. Ne bir kimseyi öldürmek ne de bir kimse ile çarpışmak isterdin. Hâl böyle olunca, sen Kâbe'ye doğru yürü! Kim bizi Kâbe'den menetmeye kalkarsa, biz de onunla çarpışırız! Ya Resûlûllah! Biz Mekke'ye, Mekkelilere doğru yürümeyi uygun görüyoruz. Şüphe yok ki, Yüce Allah sana yardım eder, dedi.

Bunun üzerine, diğer Müslümanlar da Peygamberimize Hazreti Ebubekir'le aynı görüşte olduklarını söylediler. Ve kalkıp Mekke'ye doğru yollarına devam ettiler. Mekke'ye yaklaştıklarında, tam Harem bölgesinin sınırında Hudeybiye denilen yerde Efendimizin devesi Kasva kendiliğinden yere çöktü. Bunun üzerine Peygamberimiz, ordusuna orada konaklama emri verdi. Bir süre sonra Huzaa kabilesinden Büdeyl bin Verka, yanında bulunan birkaç kişiyle birlikte

Peygamberimizin yanına geldi. O sırada Peygamberimizin yanında, Hazreti Ebubekir ve sahabeden birkaç kişi daha bulunuyordu. Büdeyl Peygamberimize, Kureyşlilerin diğer Arap kabilelerinden de yardım alarak Müslümanları Mekke'ye sokmamak ve onlara Kâbe'yi göstermemek üzere yemin ettiklerini söyledi. Bunun üzerine Peygamberimiz:

– Biz, kimse ile çarpışmak üzere gelmedik. Ancak umre yapmak ve Beytullah'ı tavaf etmek üzere geldik. Bununla beraber, kim Beytullah'ı ziyaretten bizi menetmeye kalkışırsa onunla çarpışırız. Eğer onlar, isterlerse taraflarca bir antlaşma yapalım, buyurdu.

Büdeyl, Efendimize:

– Ben senin söylediğin şeyleri onlara ulaştıracağım, dedi.

Kalkıp atına bindi ve Kureyş müşriklerinin yanına gitti. Mekke'ye varınca müşrikler, onu ve arkadaşlarını casus zannedip saldırıya geçtiler.

Büdeyl, müşriklere:

– Biz Muhammed'in yanından geliyoruz. O'ndan işittiğimizi size arz etmemizi isterseniz, arz edelim, dedi.

Kureyşlilerden bazıları atıldılar ve:

– Bizim O'ndan bir şey haber verilmesine ihtiyacımız yoktur, dediler.

Fakat içlerinden akıl sahibi birisi çıkıp Büdeyl'e:

– Haydi, O'ndan işittiğin neyse söyle bakalım, dedi.

Büdeyl de Peygamberimizin kendisine söylediklerini onlara iletti.

Müşrikler, Müslümanlarla antlaşma yapılmasına sıcak baktılar ve aralarından Süheyl bin Amr başkanlığında birkaç kişiyi, Peygamberimizle antlaşma yapmak üzere Müslümanların bulunduğu yere gönderdiler. Antlaşma yapıldı. Hudeybiye ismi verilen antlaşmanın şahidi olarak da Hazreti Ebubekir'in ismi listenin en başına yazıldı.

Antlaşmada, Müslümanların aleyhineymiş gibi görünen bazı maddeler vardı. Özellikle on ve on birinci maddeler, Hazreti Ebubekir hariç birçok sahabi tarafından tepkiyle karşılandı. Hazreti Ebubekir, Efendimizin, Allah'ın izni olmadan bir adım bile atmadığını çok iyi biliyordu. Her zaman bu bilinçle hareket ettiğinden, antlaşma maddeleriyle ilgili de Hazreti Ebubekir'in hiçbir tereddüdü olmadı.

Bu maddelerde müşrikler, Peygamberimize şöyle bir teklifte bulunmuşlardı:

– Sana bizden gelecek olan kişiyi, senin dininden bile olsa muhakkak bize geri göndereceksin. Sizden bize gelecek olan kişiyi ise biz geri çevirmeyeceğiz.

Müslümanlar, bu acayip teklife çok şaşırdılar ve:

– Sübhânallah! Müslümanların yanına gelmiş olan bir Müslüman nasıl geri çevrilir ya Resûlûllah? Bu şartı da kabul edecek misin, dediler.

Allah Resûlü, Müslümanların bu tepkileri üzerine gülümsedi ve:

– Evet! Bizden onlara gidecek olanları, Allah bizden ırak etsin. Onların yanından bize gelip geri vereceğimiz kimselere gelince; Allah, kendilerini biliyordur ve onlar için elbette bir genişlik, bir çıkar yol yaratacaktır, buyurdu.

Bu şartın antlaşmaya konulmasından dolayı, özellikle Hazreti Ömer çok kızgındı. Kendini tutamayıp Efendimize dönerek:

– Biz, ne diye dinimizi aşağı düşürecek şeylere meydan veriyoruz ya Resûlûllah, dedi. Bunun üzerine Efendimiz:

– Ben Allah'ın resûlüyüm! Ben, bu antlaşmanın hükümlerini kabul etmekle Allah'a isyan etmiş, karşı gelmiş değilim. O, beni hiçbir zaman zayi etmez, buyurdu.

Hazreti Ömer:

– Sen bize, "Beytullah'a varıp onu tavaf edeceğiz!" dememiş miydin, diye sorunca Efendimiz:

– Evet, söylemiştim. Peki, ben sana "Beyt'i bu yıl tavaf edeceğiz." diye mi söyledim, deyince Hazreti Ömer:

– Hayır, dedi.

Bunun üzerine Efendimiz:

– Yine de söylüyorum. Sen, muhakkak Beytullah'a gidecek ve onu tavaf edeceksin, buyurdu.

Hazreti Ömer tatmin olmamıştı. Doğruca Hazreti Ebubekir'in yanına gitti. Sabırsızlığını ve kızgınlığını yenemeyerek ona:

– Ey Ebubekir! Bu Zat, Allah'ın hak peygamberi değil midir, diye sordu.

Hazreti Ebubekir, Hazreti Ömer'in bu tavrına hayret etmişti. Şaşkınlığını gizlemeyerek Hazreti Ömer'e:

– Evet, öyledir, dedi.

Hazreti Ömer devam etti:

– Biz hak üzerinde bulunuyor değil miyiz? Düşmanlarımız ise batıl üzerinde bulunuyor değiller mi?

Hazreti Ebubekir:

– Evet! Öyledir, dedi.

Hazreti Ömer:

– Bizim ölülerimiz cennette, onların ölüleri cehennemde değil mi, diye sordu.

Hazreti Ebubekir:

– Evet! Öyledir, deyince Hazreti Ömer tekrar:

– Öyle ise ne diye dinimizi aşağı düşürmeye meydan verip, Allah onlarla aramızda daha bir hüküm vermemişken geri dönüyoruz, dedi.

Hazreti Ebubekir, Hazreti Ömer'in bu hâline çok kızmıştı. Sert bir ses tonuyla:

– Ey Hattab'ın oğlu! O, Allah'ın resûlüdür! Kendisi, bu anlaşmayı yapmakla Rabbine isyan etmiş ve O'na karşı gelmiş değildir! Allah, O'nun yardımcısıdır. Sen, ölünceye kadar O'nun emrine sarıl! Vallahi Muhammed hak üzere-

dir. O'na emir olunan da haktır. Biz Allah'ın emrine karşı gelemeyiz, dedi.

Hazreti Ömer:

– O, bize "Beytullah'a varacağız ve onu tavaf edeceğiz." diye söylememiş miydi, deyince Hazreti Ebubekir:

– Evet, ama sana "Beytullah'a bu yıl gidecek ve orayı tavaf edeceksin." diye mi haber vermişti, dedi.

Hazreti Ömer:

– Hayır, diye karşılık verdi.

Bunun üzerine Hazreti Ebubekir:

– Sen muhakkak Beytullah'a gidecek ve tavaf edeceksin, dedi.

Böylece Peygamberimizin ona verdiği cevabın aynısını, Hazreti Ömer bir de Hazreti Ebubekir'in ağzından duymuş oldu. Peygamber Efendimiz ve sıddık dostu Hazreti Ebubekir, sanki sözleşmiş gibi Hazreti Ömer'e aynı şeyleri söylemişlerdi. Hâlbuki, ikisinin de birbirinden haberleri yoktu. Hazreti Ömer, söylediği sözlerden dolayı çok pişman olmuştu. Hemen şeytandan Allah'a sığındı ve:

– Ben, hiçbir zaman o günkü gibi musibete uğramadım, şüpheye düşmedim, diyerek pişmanlığını dile getirdi.

Ömrü boyunca bu olaya kefaret olması için sadaka verdi, köle azat etti. Allah'tan af diledi.

Fetih

Hudeybiye Antlaşması'ndan sonra müşriklerle Müslümanlar, bir süre birbirlerine saldırmadılar. Ancak İslâmiyetin yayılışını hazmedemeyen müşrikler, yine rahat durmadılar ve kan dökerek on yıl süreyle imzaladıkları Hudeybiye Barışı'nı, daha iki yıl geçmeden bozmuş oldular. Bu sebeple Allah Resûlü, Mekke üzerine sefere çıkma kararı aldı. Hazreti Aişe'ye:

– Sefer hazırlığımı yap! Bunu hiç kimseye söyleme! İşini gizli tut, buyurarak gizli bir şekilde sefer hazırlıklarını yapmaya başladı.

Bu sırada kızı Aişe'nin evine gelmiş olan Hazreti Ebubekir, onun yol azığı hazırlamakta olduğunu görünce:

– Ey kızcağızım! Resûlûllah, sana sefer hazırlıklarını görmeni mi emretti, diye sordu.

Hazreti Aişe de:

– Evet, Resûlûllah, bana kendisi için yol hazırlığı yapmamı emretti, dedi.

Hazreti Ebubekir:

– Sence nereye gitmek istiyor olabilir, diye sorunca Hazreti Aişe:

– Bilmiyorum, diye cevap verdi.

Bunun üzerine, Hazreti Ebubekir kendi kendine:

– O bir sefere niyet etseydi, bizim de hazırlanmamızı bildirirdi, dedi.

Bu sırada, Hazreti Aişe sessiz kaldı. Kızından cevap alamayacağını anlayan Hazreti Ebubekir, hemen Resûlûllahın yanına koşup aynı soruları O'na sordu:

– Ya Resûlûllah! Sefere mi çıkacaksınız?

– Evet.

– Nereye gitmek istiyorsun ya Resûlûllah! Rumların üzerine mi?

– Hayır.

– Yoksa Necd halkının üzerine mi gitmek istiyorsun?

– Hayır.

– Öyleyse Kureyşlilerin üzerine mi gitmek istiyorsun?

– Evet, Kureyşlilerin üzerine gideceğim ey Ebubekir! Bunu gizli tut ve sen de hazırlıklara başla.

– Ya Resûlûllah! Onlarla senin aranda, bir antlaşma

müddeti belirlenmiş değil miydi?

– Sen, onların Kâ'boğulları diyarında yaptıklarını işitmedin mi? Hudeybiye'deki antlaşmasının hükmüne riayetsizlik edenlerin ilki onlar oldu. Antlaşmayı onlar bozdular. Ben de onlarla savaşacağım! Sana söylediğim şeyi gizli tut, açığa vurma.

Sefer hazırlıkları yapılırken sahabeden bazıları; Peygamberimizin Şam'a gitmek istediğini, bazıları Sakîflere gitmek istediğini, bazıları da Hevâzinlere gitmek istediğini zannediyorlardı.

Nihayet, Allah Resûlünün kararlaştırdığı gün geldi. Yapılan hazırlıklar tamamlanınca, hedef olarak Mekke gösterildi ve on bin kişilik İslâm ordusu, Medine'den hareket etti. Mekke'ye gelip Kâbe'nin göründüğü bir tepede karargâh kurdular. Müşriklerin, dağılmış ordularıyla Müslümanlara karşı koyacak güçleri yoktu. Müslümanlar, müşriklerin korku dolu bakışları arasında rahatça Mekke'ye girdiler ve Kâbe'nin önünde toplandılar. Kutsal belde Mekke, artık Müslümanlara aitti.

Mekke'ye kadar Peygamber Efendimizin sağ tarafında yürüyen ve O'nun yanından hiç ayrılmayan Hazreti Ebubekir, bir ara gözlerden kaybolmuştu. Bir süre sonra onun, babası Ebu Kuhafe ile birlikte Mescid-i Haram'a doğru yürüdüğünü gördüler. Hazreti Ebubekir, yaşlı ve âmâ olan babasını elinden tutmuş Peygamberimizin yanına getiriyordu. Ebu Kuhafe, o zaman henüz Müslüman olmamıştı. Peygamberimiz onu görünce:

– Yaşlı adamcağızı evinde bıraksaydın, buraya kadar yormasaydın da kendisinin yanına ben varsaydım olmaz mıydı, buyurdu.

Hazreti Ebubekir de:

– Ya Resûlûllah! Senin ona kadar yürümenden, onun sana kadar yürüyüp gelmesi daha uygundur, dedi.

Ebu Kuhafe yanına gelince Peygamberimiz, onu önüne oturtup göğsünü sıvadı. Sonra da, ona:

– Ey Ebu Kuhafe! Müslüman ol, selâmete er, buyurdu.

Bunun üzerine Ebu Kuhafe, hemen şehadet getirdi ve Müslüman oldu. Ebubekir'in oğlu Abdurrahman da Hudeybiye'den sonra Müslüman olmuştu. O gün, dünyanın en bahtiyar insanı Hazreti Ebubekir'di. Çünkü o; annesi, babası, çocukları ve torunlarıyla birlikte sahabe olma şerefine sahip olan tek sahabi idi.

Mekke'nin fethinden bir süre sonra, Peygamber Efendimiz ve sahabileri tekrar Medine'ye döndüler. Bundan sonra Medine'ye büyük bir ziyaretçi akını başlamıştı. İnsanlar, gruplar hâlinde Efendimizi ziyaret ediyor ve İslâm dinine girip imanla şerefleniyordu. Hac ibadeti farz kılınınca Allah Resûlü, kendisinin katılamadığı bu vazifeyi yerine getirmek için Hazreti Ebubekir'i görevlendirdi. Ve İslâm adına ilk hac vazifesini, yanındaki üç yüz kadar sahabi ile birlikte Hazreti Ebubekir yerine getirdi. Haccın farz kılınışının ikinci yılında ise, müminlerin başında Efendimiz vardı. Efendiler Efendisi, yüz binden fazla Müslümanla bir-

likte ilk ve son haccını yaptı. Arefe günü Arafat vadisinde Veda Hutbesi'ni okudu ve İslâma dair son nasihatlerini verdi. O gün, Mâide sûresinin, "Bugün sizin dininizi kemâle erdirdim. Üzerinize nimetimi tamamladım. Size din olarak İslâm dinini seçtim." mealindeki üçüncü âyeti nazil oldu. Efendimiz, bu âyeti ashabına okuyunca Hazreti Ebubekir ağlamaya başladı. Çevresindekiler neden ağladığını sorunca:

– Bu âyet, Resûlûllahın vefatının yakın olduğunu gösteriyor. Onun için ağlıyorum, dedi.

Din tamamlanmışsa, vazife bitmiş demekti. Ashabı ile vedalaştığı bu hacdan sonra Allah Resûlü, Medine'ye geri döndü. Beraberindeki binlerce Müslüman da geldikleri yerlere dönüp, hak din üzerine yaşamaya ve İslâmı yaymaya devam ettiler.

Namazı Ebubekir Kıldırsın!

Hicretin on birinci yılına gelinmişti. Allah Resûlü, humma hastalığına tutulmuş, ateşler içinde yatıyor ve hastalığı her geçen gün daha da şiddetleniyordu. Bu günlerden birinde, Hazreti Ebubekir'le Peygamberimizin amcası Hazreti Abbas, Müslümanların toplandığı bir meclise uğramışlardı. Orada bulunan Müslümanların ağladıklarını görünce onlara:

– Niçin ağlıyorsunuz, diye sordular.

Onlar da:

– Resûlûllahın huzurunda bulunduğumuz günleri hatırladık, dediler.

Hazreti Ebubekir'le Hazreti Abbas gelip bu durumu:

– Kadınlar ve erkekler ağlıyor, diyerek Peygamberimize haber verdiler.

Efendimiz:

– Niçin ağlıyorlar, diye sordu.

Onlar:

– Sen öleceksin diye korkuyorlar, dediler.

O sırada Hazreti Abbas'ın oğlu Fadl bin Abbas, Peygamberimiz Aleyhisselâmın yanına girmişti. Efendimiz ona:

– Ey Fadl! Şu sarığı başıma sar, buyurdu.

Fadl bin Abbas sarığı sarınca ona:

– Tut elimden, buyurdu.

O da Peygamberimizin elinden tuttu ve mescide gittiler. Minbere çıkınca Fadl bin Abbas'a:

– Halkı çağır, buyurdu.

Fadl bin Abbas insanlara seslenince, Müslümanlar mescitte toplandılar. Peygamberimiz, onlara bazı önemli tavsiyelerde bulunduktan sonra sözlerine şöyle devam etti:

– Ey ashabım! Hiçbir peygamber, ümmeti içinde ebedî olarak yaşamadı. Biliniz ki, ben de Rabbime kavuşacağım. Muhakkak ki siz de Rabbinize kavuşacaksınız. Dünyada hiç kimse kalmaz. Her şey Allah'ın iradesine bağlıdır. Allah'ın takdir buyurduğu zaman ne öne alınır ne de o zamandan kaçılır. Sizinle buluşacağımız yer, Kevser Havuzu'nun başıdır. Her kim benimle Kevser Havuzu'nun kenarında buluşmak isterse elini ve dilini korusun, günahlardan sakınsın. Ey ashabım! Allah, kullarından birini dünya hayatıyla ahiret hayatını seçmekte serbest bıraktı. Fakat bu kul ahiret hayatını seçti.

Hazreti Ebubekir, Resûlûllahın bu sözleriyle vefatına işaret buyurduğunu anlamıştı. Kendine hâkim olamadı ve ağlamaya başladı. Bunun üzerine Peygamberimiz, Hazreti Ebubekir'e bakıp:

– Ey Ebubekir! Ağlama, dedi ve sözlerine şöyle devam etti:

– Ey insanlar! İnsanlardan; canında, malında, arkadaşlığında bana karşı Ebubekir bin Ebu Kuhafe'den daha fedakâr ve cömert davranan bir kimse yoktur. Mescide açılan kapılardan Ebubekir'inki hariç hepsini kapatınız, buyurdu.

Sonra minberden inerek Hazreti Aişe'nin odasına döndü. Sahabe çok üzgündü, artık hiç kimse gözyaşlarını tutamıyordu.

Hastalığı iyice şiddetlendiğinden Allah Resûlü, ara ara kendinden geçip bayılıyordu. Bir yatsı vaktinde namaz için ezan okunduktan bir süre sonra, namazın kılınıp kılınmadığını sordu.

– Cemaat sizi bekliyor ya Resûlûllah, denilip de kendinde yerinden kalkacak takati bulamayınca:

– Namazı, Ebubekir kıldırsın, buyurdu ve ardından tekrar bayıldı.

Kendine gelir gelmez:

– Namaz kılındı mı, diye sordu.

Namaz kılınmamıştı. Çünkü herkes, ilk defa karşılaştıkları bu durumun şaşkınlığını yaşıyordu.

Hazreti Aişe:

– Babam, yufka yürekli bir insandır. Dayanamaz, ağlar. Keşke başkasına emretsen ya Resûlûllah, dedi.

Aişe validemiz, bu isteğinde ısrarlı olunca Allah Resûlü sert bir ifadeyle tekrar:

– Namazı Ebubekir kıldırsın, dedi.

Allah Resûlünün kendinde olduğu anlar, artık çok kısalmıştı. Çok geçmeden yine bayıldı. Ayıldığında:

– Namaza duruldu mu, diye tekrar sordu.

Hazreti Ebubekir'in namazı kıldırdığını duyunca rahatlamıştı.

Ah Dost!

Hazreti Ebubekir, üç gün cemaate namaz kıldırmaya devam etti. Resûlûllah, bir sabah namazı vaktinde, koltuğuna giren iki sahabinin yardımıyla ayağa kalktı. Mescide açılan odanın kapısındaki perdeyi aralayıp cemaatine baktı. Ashabının, Hazreti Ebubekir'in arkasında saf tutup durduğunu görünce sevinerek tebessüm etti. Sonra da mescide girdi. O'nun mescide geldiğini görenler, sevinçlerinden neredeyse namazlarını bozacaklardı. Peygamberimiz onlara, "Olduğunuz yerde durunuz! Namazınızı tamamlayınız." diye eliyle işaret etti. Ardından geldi ve Hazreti Ebubekir'in yanına durdu. Hazreti Ebubekir, mihraptan çekilmek istese de Allah Resûlü ona yerinde durmasını işaret etti. Sonra da Hazreti Ebubekir'e uyarak, sabah namazını kıldı. Bu namaz, beraber kıldıkları son namaz oldu.

O gün, Allah Resûlünün hastalığı biraz hafiflemiş olduğundan namaz sonrasında Hazreti Ebubekir, O'ndan

izin alıp Medine kenarındaki Senah mahallesine gitti. Ancak aradan çok zaman geçmemişti ki, Kâinatın Sultanı Efendimiz, dünya hayatına veda etti ve Rabbine kavuştu.

Allah Resûlünün vefat haberi duyulunca bazı sahabiler, O'nun vefat etmiş olabileceğini kabullenemediler. Hatta Hazreti Ömer kılıcını çekip etrafına:

– Kim Resûlûllah öldü derse şu kılıcımla onun kellesini koparırım, diye tehditler savurmaya başladı.

Birileri gelip Hazreti Ebubekir'i durumdan haberdar edince, vefalı dostun âdeta ayakları yerden kesildi. Kalbi yerinden çıkacak gibiydi. Doğruca kızı Aişe'nin evine gelip içeri girdi. Üzüntüden iki büklümdü Allah Resûlünün sadık dostu. Nebiler Nebisinin yüzündeki örtüyü kaldırdı. Mübarek yüzüne baktı ve ağlayarak alnından öptü. Titrek bir sesle:

– Vallahi, Resûlûllah vefat etmiş! İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn. (Allah'tan geldik ve yine O'na döneceğiz.) Anam, babam sana feda olsun! Vefat ettin, bir daha vefat etmeyeceksin, dedi.

Sonra:

– Ah dost, dedi ve alnından öptü. Başını kaldırıp:

– Sen sağ iken de güzeldin, ölümünle de güzelsin! Senin sağlığın da ölümün de ne güzeldir, dedi.

Sonra da, Efendiler Efendisinin yüzünün örtüsünü örtüp dışarı çıktı. Hazreti Ebubekir'in üzüntüsü çok büyük-

tü. Bir ömür boyu O'nun yanından hiç ayrılmamış, her derdini O'nunla paylaşmış, O'nun her davasını tasdik etmişti. O, Rabbine kavuşunca Hazreti Ebubekir'in kalbine derin bir yalnızlık çöktü. Hazreti Ebubekir'in çevresini saran müminler de şaşkın ve acılıydı. Allah Resûlünün vefatı üzerine, tarif edilemeyecek kadar çok üzüldüler. Ne yapacaklarını, ne düşüneceklerini bilemiyorlardı. Sahabeyi teskin etmek de, Resûlûllahın sadık dostuna düştü. Hazreti Ebubekir mescide çıkıp şöyle dedi:

– Ey insanlar! Bakın ve iyi dinleyin! Kim Muhammed'e kullukta bulunuyor idiyse, bilsin ki Muhammed vefat etmiştir. Her kim de Allah'a kulluk ediyorsa bilsin ki Allah Hayy'dır ve asla ölmez.

Ardından da Âli İmran sûresinin 144. âyetini okudu:

– Muhammed, mutlak surette bir resûldür. Nitekim O'ndan önce de nice resûller gelip geçmiştir. Şayet O, ölür veya öldürülürse siz hemen gerisin geriye dinden mi döneceksiniz? Kim geri döner ve dinden çıkarsa, bilsin ki Allah'a asla zarar veremez. Ama Allah, hidayetin kadrini bilip şükredenleri bol bol mükâfatlandıracaktır.

Hazreti Ebubekir'i dinledikten sonra sahabiler, Peygamberimizin vefat ettiğine artık iyice kanaat getirdiler. O ana kadar çok hiddetli olan Hazreti Ömer de yavaş yavaş sakinleşmiş, Allah Resûlünün vefat ettiğini kabullenmişti.

Hazreti Ebubekir konuşmasını şöyle sürdürdü:

– Yüce Allah, Muhammed Aleyhisselâmı, Allah'ın dinini ayakta durduracak, tebliğ vazifesini yerine getirecek ve Allah yolunda savaşacak kadar ömür verip yaşattıktan sonra vefat ettirmiştir! Resûlûllah Aleyhisselâm, sizi, açık delilden sonra isyan üzerine helâk olanlardan başkasının helâk olmayacağı bir yol üzerinde bırakmıştır. Ey insanlar! Allah'tan korkunuz! Dininize sımsıkı sarılınız! Rabbinize tevekkül ediniz! Allah'ın dini yaşayacaktır! Allah'ın kelimesi tamamlanmıştır! Allah, dinine yardım edenlerin ve dinini üstün tutanların yardımcısıdır! Aramızda Allah'ın kitabı bulunmaktadır! O bir nurdur ve şifadır! Allah'ın helâl ve haram kıldığı şeyler, onun içindedir! Vallahi, Allah'ın yarattıkları içinden bize sataşacak olanlarından dolayı kaygı duymayınız! İsyan eden ve başkaldıranlar, ancak kendilerine yazık ederler!

Hazreti Ebubekir'in bu konuşması üzerine, âdeta sahabilerin imanı tazelenmişti. Böylece Müslümanlar arasında çıkan ilk karışıklık, Hazreti Ebubekir tarafından giderilmiş oldu.

İslâmın İlk Halifesi

Bütün bunlar olup biterken, diğer yanda Mekkeli ve Medineli Müslümanların ileri gelenleri toplanmış, Allah Resûlünden sonra kime biat edileceğini konuşuyorlardı. Bu olanlardan Hazreti Ebubekir'i de haberdar ettiler ve onu, ısrarla bu konuların konuşulduğu meclise davet ettiler. O da gelip aralarına oturdu ve konuşulanları dinlemeye başladı. Fakat bu gelişmeler, Hazreti Ebubekir için çok şaşırtıcıydı. Allah Resûlü henüz Hakk'a yürümüşken, şimdi O'ndan geri kalan makama kimin hilafet edeceği konuşuluyordu. O'nun yokluğunun acısının üzerine, bunları konuşmak şüphesiz çok garipti. Ama o günkü toplumsal yapıda, herhangi bir boşluğa meydan vermemek çok önemliydi.

Hazreti Ebubekir'in sağında Ebu Ubeyde bin Cerrah, solunda da Hazreti Ömer bulunuyordu. Hazreti Ebubekir, Hazreti Ömer'le Ebu Ubeyde bin Cerrah'ın ellerinden tutarak:

– Şu iki adamdan hangisini isterseniz ona biat ediniz! Ben razıyım! İşte Ömer bin Hattab! Resûlûllah Aleyhisselâm onun hakkında, "Ey Allah'ım! Dini onunla aziz kıl!" diyerek dua etmiştir. İşte Ebu Ubeyde bin Cerrah! Allah Resûlüne bir kavim gelmiş ve onlar, "Bizimle birlikte emin bir kimse gönder!" demişlerdi. Resûlûllah Aleyhisselâm da "Sizinle birlikte hakkıyla emin bir kimseyi göndereceğim!" buyurmuş ve onlarla birlikte Ebu Ubeyde bin Cerrah'ı göndermişti. Ben, sizin Ebu Ubeyde'ye biatınıza da razıyım! Resûlûllah Aleyhisselâm, onun hakkında "Bu kişi, bu ümmetin eminidir!" buyurmuştur, dedi.

Hâlbuki Hazreti Ebubekir, Resûlûllaha bir ömür boyu arkadaşlık etmiş ve böylece Allah'ın dostluğunu da kazanmıştı. Resûlûllahın, insanlar içinde en sevdiği kişiydi. Allah Resûlü onun hakkında, "Dünyadayken cennetlik birine bakmak isteyen Ebubekir'e baksın." buyurmuştu.

Hazreti Ebubekir, ümmet içerisindeki en üstün şahsiyet olduğu hâlde kendi meziyetlerine bakmıyor ve tevazu ile, insanlara yanındaki iki arkadaşını halife adayı olarak gösteriyordu. Ancak Ebu Ubeyde bin Cerrah, Hazreti Ebubekir'e dönüp:

– Hayır! Vallahi hayır! Bu işte biz, sana biat edeceğiz! Çünkü sen, muhacirlerin en üstünü ve mağaradaki ikinin ikincisisin! Resûlûllah Aleyhisselâmın, namaz kıldırmaya yetkili kıldığı halifesisin! Namaz ise dinin en üstün ibadetidir! Senin önüne geçmeye veya sana karşı bu işi üzerine almaya daha lâyık kim vardır? Vallahi, biz bu hususta se-

nin önüne geçecek değiliz! Sen, Resûlûllahın arkadaşı ve ikinin ikincisisin, dedi.

Hazreti Ömer de aynı şekilde konuşup, Hazreti Ebubekir'e:

– Sen bizim ulumuzsun! Sen bizim hayırlımızsın! Sen bizim Peygamberimiz Aleyhisselâma en sevgili olanımızsın! Resûlûllah Aleyhisselâmın koymuş olduğu makamdan seni, sağ iken geri çekecek bir kimse bulunamaz, dedi.

Sonra ensara dönerek:

– Peygamber Aleyhisselâmın vekil tayin ettiği kişiye karşı çıkmaya hanginizin gönlü razı olur, dedi.

Daha sonra sahabelerden Abdurrahman bin Avf kalkıp:

– Ey ensar cemaati! Fazilet ve üstünlük bakımından içinizde Ebubekir, Ömer ve Ali gibi bir kimse yoktur, dedi.

Ensardan biri kalkıp ona:

– Andığın zatların fazilet ve üstünlüğünü inkâr etmiyoruz. Onların içinden bu işi Ali bin Ebu Talib istemiş olsaydı, ona hiç kimse itiraz etmezdi, dedi.

Ensardan bazıları da:

– Biz, Ali'den başkasına biat etmeyiz, dediler.

Onlar böyle konuşurken Hazreti Ömer, Hazreti Ebubekir'e:

– Uzat elini ey Ebubekir! Biat edeyim sana, dedi.

Hazreti Ebubekir ona:

– Hayır, ey Ömer! Ben, sana biat etmeliyim! Çünkü sen, bu iş için benden daha güçlüsün, dedi.

Birbirlerinin elini açmak ve birbirlerine biat etmek istediler. Nihayet Hazreti Ömer, Hazreti Ebubekir'in elini tuttu, açtı ve:

– Benim gücüm, senin içindir ve senin gücünün yanındadır, diyerek ona biat etti.

Daha sonra Beşir bin Sad, Hazreti Ebubekir'e biat etti. Bunun üzerine halk, teker teker gelip Allah Resûlünün sadık dostuna biat etmeye başladı ve o gün Müslümanların çoğu, Hazreti Ebubekir'e biat etti. Ve Allah Resûlünün vefat ettiği gün, Hazreti Ebubekir O'nun halifesi oldu.

Ertesi gün Hazreti Ebubekir, Resûlûllahın halifesi olarak Müslümanlara hitap etmek üzere mescidin minberine çıkıp oturdu. O konuşmaya başlamadan önce, Hazreti Ömer ayağa kalktı ve Allah'a hamd ü senada bulunup birkaç söz söyledikten sonra orada bulunanlara:

– Allah, halifelik işinizi sizin hayırlınız ve Resûlûllah Aleyhisselâmın arkadaşı, mağarada ikinin ikincisi olan zat üzerinde topladı. Kalkınız ve ona biat ediniz, deyince mescitte bulunanların hepsi, Hazreti Ebubekir'e biat ettiler.

Biat yapıldıktan sonra, Hazreti Ebubekir:

– Hamd olsun Allah'a ki ben, O'na hamd eder ve gizli açık her işte yalnız O'ndan yardım dilerim. Gecede ve gündüzde gelecek kötülüklerden de O'na sığınırım! Şehadet ederim ki, Allah'tan başka ilâh yoktur! Şehadet ederim ki, Muhammed Aleyhisselâm, O'nun kulu ve resûlüdür! O'na itaat eden, doğru yolu bulur, O'na isyan eden de helâk olur! Resûlûllah Aleyhisselâm, önceki yıl şu durduğum yerde dikilmişti, dedi ve kendini tutamayarak ağlamaya başladı.

Gözyaşları içinde Efendiler Efendisinin o zaman söylediklerini tekrarladı:

– Size, doğru yolu tavsiye ederim. Doğruluktan ayrılmayınız. Çünkü doğruluk, iyilikle bir aradadır ve ikisi de cennettedir. Yalandan sakınınız. Çünkü yalan, kötülükle bir aradadır ve ikisi de cehennemdedir. Allah'tan af ve afiyet dileyiniz. Çünkü hiç kimseye, imandan sonra af ve afiyetten daha hayırlısı verilmemiştir. Birbirinizi kıskanmayınız. Birbirinizle düşmanlık etmeyiniz! Birbirinizle ilişkinizi kesmeyiniz! Ey Allah'ın kulları! Kardeş olunuz!

Hazreti Ebubekir, konuşmasını şöyle bitirdi:

– Ben Allah'a ve Resûlüne itaat ettikçe, siz de bana itaat ediniz! Allah'a ve Resûlüne asi olduğum zaman, sizin bana itaat etmeniz gerekmez! Kendim ve sizin için, Allah'tan mağfiret ve bağışlanma dilerim. Haydi, namazınızı kılmaya kalkınız! Allah sizlere rahmet etsin!

Sonra Hazreti Ebubekir, onlara imam oldu ve hep birlikte kalkıp namazlarını kıldılar.

Halife seçiminin ardından, hemen Efendimizin defnedilmesi için hazırlıklara başlandı. Ancak Efendimizin nereye defnedileceğine henüz karar verilmemişti. Hazreti Ebubekir:

– Kendisinden işitip de unutmadığım bir hadisinde, Resûlûllah Aleyhisselâm, "Allah, bir peygamberin ruhunu kendisinin gömülmesini istediği yerden başkasında almaz." buyurmuştu, dedi.

Sonra sahabiler, Hazreti Ebubekir'e:

– Öyleyse Resûlûllah Aleyhisselâm nereye gömülecek, diye sordular.

Hazreti Ebubekir:

– Üzerinde vefat etmiş olduğu yere, dedi.

Sahabiler Hazreti Ebubekir'e:

– Vallahi, biz senin hükmüne razıyız. Sen, bizi sözünle ikna ettin, dediler.

Bu sırada Hazreti Ebubekir'in aklına, kızı Aişe'nin rüyası da gelmişti. Hazreti Aişe, henüz Peygamberimiz hayattayken rüyasında gökten üç ayın evine indiğini görmüş ve bunu babası Hazreti Ebubekir'e anlatmıştı. Hazreti Ebubekir kızına:

– Sen bunu neye yordun, diye sorunca Hazreti Aişe de Resûlûllah Aleyhisselâmdan oğlan çocuğu doğuracağına yorduğunu söylemişti. Bir süre suskun kalan Hazreti Ebubekir daha sonra Hazreti Aişe'ye:

– Eğer rüyan sadıksa, yeryüzü halkının en hayırlısı olan üç kişi senin evine gömülecektir, demişti.

İşte şimdi Hazreti Aişe'nin rüyası çıkmıştı. Efendimiz vefat edince Hazreti Ebubekir kızına:

– Bu, senin rüyada gördüğün üç aydan birisi olup, onların en hayırlısıdır. Ayların en hayırlı olanı, vefat ettirilip götürüldü, dedi.

Efendiler Efendisi, Hazreti Aişe'nin odasında vefat ettiği yere gömüldü ve Hazreti Aişe'nin rüyasında gördüğü üç aydan ilki, böylece evine girmiş oldu.

Peygamber Efendimizin vefatından sonraki günler, Müslümanlar için çok zorlu geçti. Halifeliğin ilk günlerinden itibaren, sıkıntılar hep birbirini kovaladı ve Hazreti Ebubekir'in başı, uzun süre dertten kurtulmadı. Peygamber Efendimizin vefatının ardından dört bir yanda, O'nun yokluğunu fırsat bilen yalancı peygamberler türedi. İmanı sağlam olmayan bazı insanlar, namaz kılacaklarını, ama zekât vermeyeceklerini beyan ettiler. Diğer yandan farklı dinlere mensup bazı gruplar, bu karışıklıkları fırsat bilip Müslümanlar arasına nifak sokmaya başladılar.

Hiç zaman kaybetmeden bütün bu olayların üzerine gidildi ve her bir karışıklık tek tek giderildi. Hazreti Ebubekir, iki yıldan biraz fazla devam eden hilafeti süresince birçok meseleyi çözüme kavuştururken, İslâmın dışarıya açılması adına da çok önemli fetihlere imza attı. Dört bir yanda cereyan eden savaşlardan sonra Irak fethedildi, İran

dize getirildi ve Şam bölgesi bütünüyle İslâm topraklarına katıldı. O günün şartlarında büyük güce sahip olan Rum İmparatorluğu'nda, ciddi sarsıntılar meydana getirildi.

Bütün bu hareketleriyle Resûlûllahın sıddık dostu, kendisinden sonra geleceklere çok daha rahat bir ortam hazırladı. Öyle ki sahabeden ibni Mesud, onun için:

– Resûlûllah sonrasında öyle hadiselerle karşılaştık ki eğer Allah, bize Ebubekir gibi birisini ihsan etmemiş olsaydı şüphesiz helâk olurduk, demişti.

Hazreti Ebubekir'in halifeliği dönemindeki en önemli hizmetlerinden biri de, Kur'ân'ı Kerîm'i kitap hâlinde toplaması oldu. Kur'ân hafızlarının çoğu, savaşlarda şehit oluyordu. Bunun üzerine Kur'ân'ın zayi olacağından endişe duyularak âyetlerin bir araya getirilmesine karar verildi. Bu iş için, Allah Resûlünün vahiy kâtipliğini yapmış olan Zeyd bin Sabit görevlendirildi. Hazreti Zeyd de bütün Kur'ân âyetlerini yazdı ve bir kitap hâlinde topladı.

Vuslat Zamanı

Efendiler Efendisinin vefatının üzerinden iki yıl kadar geçmiş ve O'nun sıddık dostu da Allah Resûlünün Rabbine kavuştuğu yaşa gelmişti. O yılın cemadiyelahir ayında soğuk bir günde yıkanmış ve sıtma hastalığına tutulmuştu.

Hastalanıp yatağa düştükten sonra on beş gün süreyle namaza gidemeyip, Hazreti Ömer'e, cemaate namaz kıldırmasını emretti. Böylece, Allah Resûlü gibi o da insanlara kendinden sonraki kişiyi işaret etmiş oldu.

Bugünlerde, insanlar sık sık yanına gelip onu ziyaret ediyorlardı. Bu arada hastalığı, her gün biraz daha ağırlaşıyordu. Yine bir gün, ziyaretine bir grup insan gelmişti. Hazreti Ebubekir'in yanı başına oturarak ona:

– Nasılsın ey Peygamberin halifesi, diye sordular.

Hazreti Ebubekir, rahatsızlığından dolayı güçlükle konuşuyordu. Onlara:

– Gördüğünüz gibiyim, diye cevap verdi.

Onlar:

– Seni tedavi edecek bir doktor çağıralım mı, dediler.

Hazreti Ebubekir:

– Beni doktor muayene etti, diye cevap verdi.

Onlar:

– Peki, hastalığın için sana ne dedi, diye sorunca Hazreti Ebubekir:

– Neyi dilerse onu yapacağını söyledi, dedi.

Ölümün ona çok yaklaştığı, Hazreti Ebubekir'in her hâlinden belli oluyordu. Tarih hicretin on üçüncü yılı, cemadiyelahir ayının yirmi ikinci gününü gösteriyordu. Hazreti Ebubekir, o akşam başında bekleyen kızı Aişe'ye:

– Bugün hangi gündür, diye sordu.

Hazreti Aişe:

– Pazartesidir, dedi.

Bunun üzerine Hazreti Ebubekir ona:

– Eğer bu gece ölürsem beni yarına bekletmeyiniz! Zira benim için gün ve gecelerin en sevimlisi Resûlûllaha kavuşacağım zamandır, dedi.

O gece, akşam ile yatsı arasında Hazreti Ebubekir'in dudakları bir an kıpırdadı ve Hazreti Ebubekir şöyle dedi:

– Ya Rabbi! Müslüman olarak canımı al ve beni salihlerle beraber eyle! Şehadet ederim ki, Allah'tan başka ilâh

yoktur ve yine şehadet ederim ki, Muhammed Allah'ın peygamberidir.

Dudaklarından dökülen bu cümleler, onun son sözleri oldu. Artık Hazreti Ebubekir de fâni dünyadan sonsuzluk yurduna, Allah Resûlünün yanına göç etmişti.

Onun vefat haberini duyan Medine halkı, gözyaşlarına boğuldu. Müslümanlar, Allah Resûlünden ayrıldıkları günün bir benzerini yaşıyorlardı. Hazreti Ebubekir'in öldüğünü duyar duymaz onun evine koşan Hazreti Ali, gözyaşları içinde:

– Allah sana merhamet etsin ya Ebubekir! Sen, insanların İslâm yönüyle en önde olanı, iman yönüyle en mükemmeli, Allah'tan en çok korkanı, yük itibariyle de en ağırının altına gireniydin. Resûlûllahın izinde yürüme konusunda senden daha hassas, arkadaşları konusunda da senden daha duyarlı kimse olamaz, demişti.

Hazreti Ebubekir, vasiyeti üzerine vefat ettiği akşamın gecesinde Peygamberimizin kabrinin yanına, başı O'nun omuz hizasına gelecek şekilde defnedildi. Altmış üç yaşında vefat eden Hazreti Ebubekir, fâni dünyada Resûlûllah kadar yaşamış ve sonra O'na kavuşmuştu.

Sadık Dost

Hazreti Ebubekir, malı ve canıyla kendini Allah yoluna adayanların başında geliyordu. Hem canını hem malını İslâm davası uğruna ortaya koyarken, hiçbir zaman "Acaba yarın ne olacak?" endişesine düşmedi. Hep korkmadan verdi. O verdikçe, Allah da malını bereketlendirdi.

Ümmetin en âlimlerinden biriydi, ama bunu hiçbir zaman iftihar vesilesi yapmadı. Vahyin neredeyse tamamına şahit olmuş, Efendimizin hadislerinin çoğuna da vakıf olmuştu. Derin bilgisinin yanı sıra, Allah ve Resûlüne karşı da tam bir güven içindeydi. Bir meselede Allah veya Resûlüne ait bir beyan varsa, onun için artık başkalarının ne dediğinin hiç önemi yoktu. O, Nebiler Nebisine yolun en başında tereddütsüz iman etmiş ve her şeyiyle tam teslim olmuştu. Herkesin karşı çıktığı yerde, davaya sahip çıkmanın şüphesiz ayrı bir yeri vardı. Ve Efendiler Efendisi, sadık dostunun ayrıcalığını ashaba:

– Allah, beni size peygamber olarak gönderdiğinde hepiniz, "Yalan söylüyorsun." dediniz. "Doğru söyledin." diyen sadece Ebubekir idi. Malı ve canıyla bana sahip çıkıp destek veren de O idi, diyerek duyurmuştu.

İki yıllık hilafet döneminin hakkını lâyıkıyla veren Allah Resûlünün vefalı dostu, arkadan gelenlere yürünmesi kolay bir yol bıraktı. Allah ondan razı olsun.